

310796

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును.

Vol. 3.

చెన్నపట్టణము 1922 వ సం. ఫిబ్రవరి నెల 9 తేది గురువారము

No. 249.

సంపుటము. ౮

ఈ రోజు నామ సంవత్సరము, మాఘ మాస శుద్ధ ద్వాదశి ౧౨.

వంచిక. ౨౪౯

మంచితరుణము!

త్వరపడుడు!!

ఆంధ్రపత్రిక

ఉగాది సంచికలు

1910, 1920, (1913 మినహా) పది సంచికలు నెట్లుగా
బయిండు చేయబడినది.

అనలుధర 20 రూప్యములు.

అమ్మడుధర 5 రూ.

కొలది నెట్లు మాత్రమున్నది

తిరిగి అచ్చుపడనేరవు.

చదివినాడు!

మీరు కొనియున్నారా?

యోగ్యతాపత్రములు!!

ప్రతియింటిలో నుండవలసిన సిద్ధాపథము నేల కొనలేదు?

1. లోకానుభవ కర్తృత్వము లేని వారికి గలయును వామన వాదనకు వచ్చు కోరికలకు అతిస్పృహకము నున్నది. క. క. విశ్వాన కవిరాజ్, విష్ణుచక్రవైద్యశాల, 9-41 బాల్లెబజారువీధి రంగూను, బర్మా.
2. మీరు వాదనాపత్రములను ప్రచురించి టిటి గుణము లన్నియు మీ లోకానుభవ కర్తృత్వములనును నల రని తెలుపుటకు మిక్కిలి సంతోషించుచున్నాను. 25 బుద్ధులు పంపవలెను. ఎస్ జి. బాలసుబ్రహ్మణ్యయ్యర్ సన్నిధివీధి, సిలిమాలిమ్ రేజిస్ట్రేషన్లు.
3. మీ లోకానుభవ కర్తృత్వములకు పరిమితిలేదు గలగు సకలవిధ లోకములను పూర్తిగా బాగుచేయును ఇది పరిమితిలేనిదిగాని గొప్పవస్తువును అత్యంత వెలుగుగానుండి క్లాస్సు, నాలుకాచీరు ఆనకాపల్లిపాడు, 250-300 మాత్రముల సీసా 1 కి ధర 0-4-0 250-300 మాత్రముల సీసా 6 కు 1-0-0 సారస్వతాసనము శ్రీ, పురుషులకు శ్రేష్ఠమైన టూలిక్, 20 దినముల బేషధముల బుడ్డి 1 కి 1-0-0 ముఖ్యమునందు: ఈ కాపాదానుల సౌకర్యము వాగునట్లు చేయవలెను, నెం 251 కియు శ్రేష్ఠివిధిగా మా ప్రాంతిని తెలియజేయును తప్పక ఎల్లరు ప్రోత్సహ మొనగ కోరవలెను. వి. పి. ఆర్. లు మద్రాసు ప్రాంతినిండి ముఖ్యము సాశ్వత వెలుగుచల సంకీర్తనలు శ్రీ శివారావున వైద్యశాల వైపున.

ఆరోగ్యమార్గము

గ్రామీణుల హిత ప్రణీతము

గ్రంథములో ఒక్క పత్రిక అయిన వదలక శ్రీ శ్రీ నామని కృష్ణుల తేలింగబడినది. అప్పు పూర్తి అయినది. గ బర్మా సత్యాగ్రహ క్రమములో ప్రత్యేకియూ తీయబడిన, కావినధారి యగు శ్రీ గాంధీమహర్షిని ఛాయాపటము ఇందు చేర్చబడినది. టైంకింగులో నున్నది. ఇదిగలకు రిస్కను చేయ బడిన ఆర్డరు పంపినవారికి యా నెల 15 వ తేదీనుండి పుస్తక ములు వి. పి. గ. పంపబడును. ఎక్స్‌రేకింగ్ ఆర్డరు తేదీనుండి ఆ రోజులపున నెలనువలెను. అభిప్రాయ ప్రచారములో అతను, వ్యాపకములు కార్యసహాయమును ఉద్దేశించబడిన దని అ చేత స్వల్పపునెండు యుగబుధులమైన వి. పి. లు తిక్క రి చి దండగ కలం జేయబడినది వి. పి. గున్నాను. ఇప్పు డా అచ్చువేసిన 2000 ప్రతులకును కాలగతుల అగ్రుల వచ్చి యున్నవి. గవనక యింకను గ్రంథముల కాలగతుల యా త్మికమ చిరుసామాను వెంటనే ప్రార్థనలు యుక్తము.

నామూరి గాంధీచంద్రారావు
నేతకలపును, నడివాడ, కృష్ణాజిల్లా.

మొత్తముగ వనింతు.

యోగ్యతాపత్రములు

- (4) తెనాలె సెటిలమెంటు, గుడ్డా మెడికల్ హాస్పిటల్ ముఖాన ఉన్న శివమొగినుమంటిది. మంచి అకలిని కలిగించెను. వికాలమునకు ప్రవర్తించుమును.
- కేసార్ } రాజానరేంద్ర
14-22 } చక్ర అండ్ లాక్ కంపెనీ
- (308) "కల్లికట్టలు" వెత్తకల్లి గల్లి గజము బొడుగు గలవి. పొడవులు. 1-కి రూ 4-8-0. దేజను కొనుగోకి 145 ఉందియు. పోటీనిభిమున వేరి. మలయకారు అగ్రణతో పెకరూకాయ అదాన్య పంపవలెను. వి. వెంకటేశ్వర్లు అండు కో కట్టయు అండ్ లాక్ మేజర్స్ etc. పెన్సాపురం, (గోవానరిజిల్లా) కెల్లిగ్రాఫిక్ ఆర్టెసు: "ఇండస్ట్రీ" పెన్సాపురం.

జాతకరత్నము

జన్మరత్నము, పుట్టినతేదీ తేలి ముచ్చుచుంది తేలిగే సుకర్మగ ఫలితములను కార్యకర్తను రింగునతో పహ యున్న సంకల్పములకు నెను జ్యోతిషమును ఉపాధియు అక్కరలేకయే తినుంటి నామ ప్రాసాదీకనండు. భాము, సంకాపము మున్ను గు ద్వాదశకర్మములలో మీరూ బాగములను మీరే ప్రాసాదీక నలరు. ఇది యింటిజ్యోతిషము. దీనివలె ను 2 మాత్రము. శ్రేష్ఠ యిండియన్ జ్యోతిషమాలయము, (8291) భువనగిరి, గుజరాత్ ప్రదేశము.

మొత్తముగ గాంధీ

3349 ఛాయాపటము వేసిన తెలుగు పేకరు 100 కాగితములు చేర్చి అట్టవెండుకేసిన కట్ట 1-కి అ 10; కట్ట 1-కి రు 6 కాట్ట 100-కి అ 14; 1000 రు 7-8-0 కవిరు 100-కి అ 14; 1000 , 7-8 0 కాలండరు 1-కి అ 6; 12-కి , 3 8 0 మీ అచ్చుపడవలను మాత్ర ప్రాయము. Pictorial & Co., Printers, 41, Broadway, MADRAS.

అమృతాంజన

శలనాశులకు ప్రసిద్ధి చెక్కినది
ఇతర ఏవిధమైన నొప్పులను కూడ
మా అమృతాంజనమును వాడె
నంత మాత్రమున నయమగును.
మలభ వెల 0.10-0 అణలు

అమృతాంజనం డి.వి.

బాంకాయం మేడరాసు

విష్ణుమౌళి రాయచోడులకి శాస్త్రీయ కోవభములు.
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్శ్వసీ, వారకును.
తెలుగుభాషయందు గాని, ఇంగ్లీషుభాషయందు గాని
కావ్యలూగు ఉచితముగా వేరవడును
మేనేజర్, ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్శ్వసీ,
19, హాల్స్ రోడ్, మాంటూరోడ్ - మదరాసు.

మదనకామేశ్వర లేహ్యము

దుర్బలలపాలిటి సంజీవి:— మేహము, నిర్మాక, శుక్ల
వర్ణము, నిస్సర్జన, అతిమూత్రము, మొదలగు వాటిని హరించి
మంచి బలమును, యశ్వరమును, కాంతి, వీర్యవృద్ధిని, సంభా
ప్రాప్తిని, కలిగించు శత్రుపాదము. 2 డబ్బీలు చాలును. 20 రు
డబ్బీ రు 1-4-0. (3851)

కోశాపుష్ప లేహ్యము:— ఇది శుభ్రమును పోగొట్టి
కాల విరేచనమును చేర్చుగా కలిగించుటలో అమృతప్రాణము
15 రు. డబ్బీ రు 0-1-0, వి. పి. చార్జీ 0-8-0.

పి. శి. పి. అండుకో, ఆయుర్వేదమునాథుడు, పెరిచిపి, నెల్లూరుజిల్లా.

“కాంతామదనారణి”

అను యువానీ వైద్యశాస్త్రప్రకారము రయాశయిన
ఇంద్రియపుష్టికి నిర్వహణలేహ్యము - బలహీనత కాళ్ళచేతులు
లాగుట, రతిలో శీఘ్రస్థలము, పోగొట్టి, 100 గురు శ్రీల
తో రమింప లిగిన వీర్యవృద్ధి గలుగజేయును. పరిశుభ్రచేదాడ
మీకే తెలియును. వెల 1 డబ్బీ 4-0-0

“సెగ రోగ నివారిణి”

రీ విశ్రమలగు సెగవ్యాధులు, యెంతకాలము నుంచి
తీర్లించియున్నను, దీనినివేదించిన రీ కోశాలలో నిశ్చయముగా
నివారణయగును. అట్లుకాదేని సామ్యు చాపసుజేయుటదును.
1 సీసా రు 1-0-0

ది రెడ్డి అండు కంపెనీ, గోపాలపురం,

కొత్తపేట పోస్టు (గోదావరి జిల్లా)

చందనాధిపతి

చందనాధిపతి:— ప్రమేహరోగమును పోగొట్టును
చందనాధిపతి:— తోవనర్ధికమేహము (సెగ) రోగ
మును అతిశయముగా పోగొట్టును.
చందనాధిపతి:— మూత్రాశ్మయలోని శ్రణమును
పోగొట్టి మూత్రము బారీయగునట్లును మంట
తేరుండజేయును.
చందనాధిపతి:— మూత్రాశ్మయమునకు బలము గలి
గించును.
చందనాధిపతి:— శ్రీలకు ప్రాప్తించిన తోవనర్ధిక
మేహము (సెగ) రోగమును పోగొట్టును.
చందనాధిపతి:— శ్రీలకు వై వికముగా కచ్చ
యెర్రకునును, శిల్లకును రోగములను
పోగొట్టును.
25 మాత్రలు వెల రూ 1.

కావ్యలూగు ఉచితముగా వంపజడును.
డాక్టరు ఆచంట లక్ష్మీపతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం.
మేనేజరు డైరెక్టరు,
ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్శ్వసీ, (లిమిటెడ్)
19, హాల్స్ రోడ్డు,
మాంటూరోడ్ - మదరాసు.
(గు) (3166)

వంగరాష్ట్రభాషనసభ.

ఈ భాషనసభలో 7-వ తేదీన రాజకీయ నిర్బంధితుల ప్రత్యే
క సాంకేయములందవలయునను తీర్మానముచే చర్చ జరుగుచుం
డెను. ప్రభుత్వపక్షమున సర్ అబ్దుల్ రహీమాజ్ గారిట్లు చెప్పిరి:
అసహాయవాదనిర్బంధితులవల్ల కారాగృహములలో పెక్కుకష్ట
ములు కలుగుచున్నవి. రాజకీయనిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సాంకేయ
ములు కలుగ జేయవలయునని కొన్ని నిబంధనలను నేను కారా
గృహాధికారిలకు పంపినాను.

ఇందువై సభ్యులలో శాశ్వరగు డాక్టరు అబ్దుల్లా సుప్ర
వాది గారిట్లు చెప్పిరి.

కారాగృహవాహాధికారము ఒకప్పుడు చెన్న పురపాలకాధికారి
ప్రధానవ్యాయమూర్తిగ పనిచేసిన భారతీయుని స్వాధీనమునం
దున్నను ఒకటి, పివిలు ఉద్యోగి స్వాధీనమునం దున్నను ఒకటి
గనే తోచుచున్నది. ఈ నిబంధనలకు తృప్తిచెందువారు కొనా
ల్లాపే ప్రభువుగారికి కృష్ణాలై యుండవలయును. ప్రభుత్వసభ్యుని
పట్ల కృతజ్ఞతయిండ్ల ననవలయునెను.

ఇందువై సర్ అబ్దుల్ రహీమాజ్ గారిట్లు చెప్పిరి:—

గౌరవనీయులగు సభ్యులు కేవలము కృతల నుదాహరిం
చుచు నేను ప్రతికూలముగ నున్నను గవర్నరుగారు సామ్యునుగు
నిబంధనల తయారీచేసిరిని అపనింద నూచించబడినది.

డాక్టరు సుహామదిగాలు:— “నేనట్టి అపనింద నూచించ
లేదు. ఇది శుద్ధ అపద్ధము.”

డిప్యూటీ ప్రెసిడెంటుగారు:— “నీరహస్యములను ఉప
సంహరించుకొనవలెను.”

పిమ్మట సభ్యులందరు ‘శర్మ ఆర్డరు’ అని అరచిరి.

డాక్టరు రు తనరహస్యముల నుపసంహరించుకొనుటకు
ఇష్టము లేకని చెప్పి సభ వదిలిపోయెను.

తీర్మానము ఆమోదింపబడెను. సభ తిరుగ 12 వ తేదీ
సమావేశమగును.

మలబారు

నిరాధారులకు మాపిల శ్రీలకు శిశువులకు సహాయము
చేయువిషయమై ఆలోచించుటకు ఒక ఉపసంఘ మేర్పరచ
బడినది. ఈసంఘమువాక ఎన్నడు, ఉలవనాడు తాలూకాలలో
పట్టణ మొనర్చి తమ నివేదికమును ప్రకటించెదరు. మన్నారు
ఘాటునందు కాంతిపరిశీతులు స్థాపింపబడిన వనియు అచ్చటి
కందరపోయి శుభముగ నుండవచ్చు ననియు తెలియుచున్నది.

ఉరవకొండ నిర్బంధములు.

అసహాయవాదియగు శ్రీయుక్త కె. వారాయణప్పగారికి
112 సి. పి. సి. క్రింద రెండుమాసములనుండి యెన్నిమార్లు గవ
ర్న మెంటువారు సమములు పంపినను కోర్టుకు హాజరుకానందున
వాడు 6 వ తేదీని 107 సి. పి. సి. క్రింద పోలీసువారిచే అరెస్టు
కాబడి గుత్తికి కొంపోబడిరి. ఉరవకొండనుండి గంతకొల్లుకు
29 మైళ్లునుటచే పోలీసువారు సామాన్యపు ఖైదీనివలె వారిని
నడిపించుకొనిపోవ బ్రతుక్కించెరి. కాని వారుమాత్రము నడవని
జెప్పినందున బండివారు కొంపోబడిరి

వారు వెళ్లుచున్న సేన శ్రీ కృష్ణజన్మస్థానమున కేరు
చున్నాడను దేశమాతయొక్క బుణమును తీర్చుకొన్నాడను.
మీరు కృష్ణాజన్మసంపాదనకొరకు పట్టుదలతో. పనిచేసి మహా
త్ముని యాజ్ఞమేరకు నడచి నావలె కృష్ణజన్మస్థానమునకు వత్తు
రని నమ్ముచున్నాడని పురజనులకు ధైర్యప్రేరేపకముతో జెప్పి
వెల్లిరి. ఈనెల 11 వ తారీఖున గుత్తియందు డెప్టి మేజిస్ట్రేటు
గారియెదుట వారిచే విచారణ చేయబడెను.

పల్నాడుశిక్షలు

శ్రీయుక్త గోలి మల్లిఖార్జునశాస్త్రీ, తిరువంగరి వెంకట
నరసమూరి, వారి పట్టుదలగార్లు 144 వ సెక్షను నుల్లంఘించిరి.
వారిని అరెస్టుచేసి పల్నాడు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారు 188 వ
సెక్షనుక్రింద ఒక్కొక్కరికి ఆరుమాసములు కఠినశిక్ష విధించిరి.
మీరిని కాజువండ్లజైలుకు తీసికొనిపోయిరి.

పాపాయిపాలెం ఫారెస్టు కేసు

శ్రీయుక్త కాశిరాజు లక్ష్మీనరసింహారావుగారును మరి
పదకొండుగురి 147, 225 క్రిమినల్ ప్రొసీజరుకోర్టు 24 ఫా
రెస్టుఅక్టోబర్ అరెస్టుచేసి ఒక్కొక్కరికి కఠినశిక్ష 2 నెలల కఠిన
శిక్ష విధించిరి.

నోటీసు

తేలు మాడపాటి వెంకటేశ్వరరావుపంతులుగారి కుమ
రుడు నూర్యవారాయణ రావుగారి తాలూకు ఆయన కడనం
తరము వారసులయిన మాడపాటి గురవయ్య వగైరాగార్లు కు
సంక్రమించి వార్లకు హక్కుకలిగిన యావద్విశిష్ట మయ్యిం
చరాప్తిని సదరు గురవయ్య వగైరాగార్లు ఏలూరు కాపుర
స్తులు చాగంటి కైలాసరావు పంతులుగారికి బిల్ మక్తగా
రు 70000-0-0 చెప్పిడికల నూపాయాలకు విక్రయించుటకు
ఖరీదుచేసుకొని బహువా తీసుకొని ది 15-2-1922 తేదీ
నాటికి క్రయదస్తావేజు వ్రాయించియిచ్చే మొదలైన మార్కు
లతో ది 27-11-1921 తేదీని సదరు కైలాసరావు పంతులు
గారి పేర క్రయ అగ్రిమెంటును వ్రాయించి యిచ్చి యు
న్నాడు. ది 2-2-1922 తేదీగల ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వలో
“పాచ్చరి” అను ఖిర్కీ కోర్ వేగరాజు వెంకటేశ్వరరావు
గారు ఉయ్యూరు గ్రామములోని య. 39.0 లు వ
యిచ్చిలర మాగాని భూమిన్ని, కొదాలివాడిపాటిదిట్ట, గల్లా
కొట్టు, దానిని అంటిమున్నుపాటిస్థలం తనకు రు 27420 లకు
విక్రయించుటకు మూజవానీగా ఘన సలహాచేసి బహువా పుచ్చు
కొని ది 1-11-1921 తేదీని వారసులు తనతో ఖరారుచేసినట్లు
తెలియపర్చిన యంశములు కేవలము కల్పితములున్న సదరు
కైలాసరావు పంతులుగారి విక్రయములో చేరియున్న విలువ
గల అప్పటి హరించడపు దురుద్దేశ్యముతో బహుయిచ్చ చేయ
బడినవిన్నవి, అయినవని యింకములముగా తెలియజేయడమయి
నది. కైలాసరావు పంతులుగారియొక్క విక్రయ కల్పాక్షు
సంగతి యిదివరకే సమస్తజనులకు తెలిసియు యున్నది. అయితే
ప్రస్తుతము కయిన చెప్పిన వెంకటేశ్వరరావుగారి ప్రభుత్వ
విషయమును ప్రతిఘటించుటకు యానోటీసును యన్వరలసి
వచ్చినది. సమరు వెంకటేశ్వరరావుగారి పాచ్చరి కోర్ లో,
తెలియపర్చిన అచ్చుమిల్లి గోపాలకృష్ణయ్య
లింగం వెంకటసుబ్బయ్య, కోగంటి వెంకట్రాచయ్య, కాతా
నూర్యవారాయణ రావుగార్లకు కయిలాసరావు పంతులుగారి
విక్రయ అగ్రిమెంటు విషయమై యిదివరకే పూర్తిగా తెలు
సును. ఇట్టి సీతీలో వారుగాని యికరుల పేరునగాని విక్ర
యించుకొంటాని తెలియచేసిన సంగతి అసంభవము. అయిన
ప్పటికీ తేలు మాడపాటి నూర్యవారాయణ రావుగారి తాలూకు
స్థిరచాస్తులను గురించి విక్రయములు, తనఖాలు మొదలయిన
యేవిధమైన సందర్భములు కలంకచేసుకోదలచిన ప్రతివారున్నా
తాము జరిగించే యేదర్శులున్న కయిలాసరావుపంతులుగారి
యొక్క వైక చెప్పబడిన అగ్రిమెంటును బాధించ నేరవని స్పష్ట
ముగా విశదపరుచుకొనుచున్నాము. 8444

మామిళ్లపల్లి శీతారామమూర్తి.

ప్రకటన

1922-23 అఫీషీయల్ సంవత్సరమునకు
బెజవాడ ట్రపుకోలో పున్న,
1 బండ్లదిగే స్తలమున్నూ, చెత్తయున్నూ,
వేలం,
2 గేట్లునుకము వసూలు వేలం
3 మేకలనుకోసీ యింటివద్ద వసూలు చేయ
బడే సామ్యువేలం.
4 కృష్ణాఫెరి వేలం
5 కృష్ణానదిలోని యిసుక వేలం
6 ఏధులలో పూడిచే పెంబ అమ్యుకం. సద
రువేలములు మ్యునిసిపల్ అఫీసులో యీనెల
15 వ తారీఖున పగలు 12 ఘంటాకు వేలంవే
యబడును యిందు కొరబడే యావత్తు సంజా
యిషీ మ్యునిసిపల్ అఫీసులో తెలుపబడును
(2) యీదిగువ నమోదు కాబడిన Sealed
టెండర్లు యెదురుగా నమోదుచేసిన తారీఖులోగా
మ్యునిసిపల్ అఫీసులో దాఖలు కావలెను
అనుప్రతి టెండరు 19-2-22
మిసలేనియస్సు టెండరు 23-2-22
స్టేషనరీ టెండరు 19-2-22
ప్రెంటింగు టెండరు 19-2-22
కరసనాయల్ టెండరు 19-2-22

Sd. D. V. Hanumant, Rao
Chairman

కోవల్ల హనుమంతరావుగారు.

(నాగపతిస్వామిరావుగారు పంతులుగారు.)

కోవల్ల హనుమంతరావుగారు తమకాలమును బుద్ధిని, అన్నిటికంటెను ఎక్కువ తమ దేశమునుగూడ బంధులు ఆంధ్ర జాతీయ కలాకాలకు ధారపోసెను. కలాకాల సేవయందు వారు మృతినొందిరి. రాత్రింబయి వారికి వారి కలాకాలను గురించియే ఆలోచించు చుండును. కలాకాలను పరిపూర్ణ మొనర్చుట కేమి యోగ్యమనెను. కలాకాలను దేశమునకు సకలవిధముల సుపయోగ కరారిగ చేయుటెట్లు? ప్రస్తుత విద్యావిధానమునందు యువకులకు జీవనాధారము లేక అల్లలబడుచుండిరి. ఈపరిస్థితుల నెట్లు ఎదుర్కొనవలెను. అను విషయముల గురించియే వారెల్లప్పుడును ఆలోచించు చుండిరి. వారు కలాకాలకు నిధిని గూర్చుటకు గాను గావించు నిరంతర ప్రయోజనములే పరిపూర్ణమై వారిజీవిత మొప్పును. వీరి సహాయముల గుడా క్షయ పట్టిన నీతారాను య్య గారు ఇంటివద్ద కలాకాల వ్యవహారములను చక్కచెట్టు చుండివాడు వారి సౌమ్య స్వభావము, ఎరుటివాణి పతనము గావించుకొను వర్తనములను కనిగించు వాక్యాత్మకము పరిపూర్ణ దేశభక్తులకు ఎట్టి వాచేని లాంగిపోవుదురు. ఎంత కఠినమైనయు దైవము కరగి పంతులుగారి యుద్యమమున పాల్గొనెడివారు. హిందూ సత విశ్వాస ఆదర్శముల ననుసరించి భారతవిజ్ఞానముతో గలసి సామ్య నాదికాస్త్రములను చేతిపరిశ్రమలను బోధించు విశ్వవిద్యాల యమును నిర్మింపవలెనని వారియాశయము. ఆచ్యుట దేశభావల ద్వారా విద్య గలపెడరు. భారతపరిశ్రమములను ఎక్కువగ ప్రేమించెడివారు. భారతనాగరికతను కొనియాడెడివారు. జాతీ యాదర్శములతో సంపూర్ణ దేశభక్తి, స్వాతంత్ర్యములు గల ట్టియు, వానినలంకరించు విశేషభక్తితో దోష్టముల ద్వేషించుచు స్వతంత్ర జీవితమును ఏర్పరుచుకొనగల ట్టియు యువకుల నా విద్యాలయముల తయారు చేయవలెనని పంతులుగారు ఆశించిరి. తీవ్రపరిశ్రమ యొనరించి, ఎన్ని యోగ్యములభరించి, ఆకలాకాల ఎన్ని యోగ్యములనుండి ఈమహానుభావుల ప్రాముఖ్యమునకు వచ్చుచున్నది యెప్పుడును సంతసించుచున్నాను. ఆకలాకాలయందు, సామాన్య విద్య, చిత్రకళలు, వ్యవసాయము, వేదాంతము మొదలగు కాఖలు ఏర్పాటుచేయబడెను. ఈకలాకాలను ఇంతవరకును పరిక్షించు చున్నవారి అభినందనములకును స్తోత్రములకును పాల్పడినది. ఈకలాకాల దేశముయొక్క ముఖ్యవరమును పూర్తిచేయు చున్నది. ఇట్టి కలాకాల స్థాపించుట పనిచేయుచున్నందులకు ప్రతిభారతీయులను గర్వపడవలసియున్నది. ఈ ఆదర్శముల కొరకే పం. దేశమునందు స్థాపించబడిన జాతీయవిద్యాలయము అంతమొంది విద్యాభిలాషులకు విచారమును గల్గించెను. ఈ మనకలాకాలను కావ్యరముగ నిలబడి యుండునట్లు బిచ్చుట మనవిధి. హనుమంతరావుగారిచేతను వారి స్నేహితులచేతను సమకూర్చబడిన ధనములన కలాకాల కొనసాగి కేమియు పంకాయములేదు. కాని కలాకాలాస్థాపకుల ఆశయములు ఫలింప వలెన్న కలాకాల దేశావసరముల సమకూర్చ గలిగియుండుటకు వివిధముఖముల నభివృద్ధిపరచవలెను. ప్రస్తుతప్రభుత్వ మి మహావిద్యాలయమునకు సహాయ మొనర్చుటకు విరాళినిచ్చిరి. ఈ కలాకాల సంరక్షణ పరచిపోవలసిన దని స్థానికసంఘములకు గూడ నుత్తరవుల కొనగిరి ఈప్రభుత్వము యెడల నీకలాకాల పంగియందక పోవుటయే దీనికి కారణము. ఇదిజాత వలెనే ప్రజలు ఈపనికి బూతుకొని తగినంత మూలధనమును సమకూర్చ వలసియున్నది. కలాకాలకేంద్రమును పనిచేయవలెన్న సంకల్ప రమునకు ఆంధ్రము ఒకలక్ష రూప్యముల ఆదాయమైనను రాకల యును. వారి జ్ఞాపకచిహ్నముగ నిధి సమకూర్చి పాస్ కృషి సంపూర్ణము చేయుటకంటె ఆ స్వాతంత్ర్యానికి మనమెట్లు గా వికాసకరము.

మహాత్మునికి ధన్యజ్ఞాదములు. ప్రజాసహాయమునందు ఉద్బోధము వ్యాపించెను. ఎక్కడెలాచినను జాతీయస్వచ్ఛంద నైకులయ్యెను. వారిజాతీయ కార్యమునకు పూనుకొనవచ్చును. ప్రతిగ్రామమును సంతోషముతో కొంగిధనము సమకూర్చుట. ఈ మహా ఆదర్శమునకు ప్రతివాడును తమవంతును సమర్పించె దరు. ఈవిధముగ మాత్రమే ఈ మహాజాతీయవిశ్వవిద్యాలయ మునకు శంఖుధావన మొనర్చిన హనుమంతరావుగారు గావించిన కార్యమునకు నున మామోదమును దెలుపగలము.

5-22 ఆదివారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు విక్టో రియా హాస్టల్ విద్యార్థులు సమావేశమయి, దేశోద్ధారకులును,

స్వాతంత్ర్యసైన్యాధ్యక్షులు నగు శ్రీయుత కోవల్ల హనుమంతరావుగారి యకాలచరణమునకు చింతించుచు తమ సానుభూతిని వారి కుటుంబమునకు తెలియజేసిరి. ఆసందర్భమున శ్రీయుత గుళ్లపల్లి శారదాబాయిగారికి క్రింద పద్యములను రచించి చదివిరి.

(Sd హరి. రంగారావు, బి. ఏ. బి. ఎల్. ఆధ్యక్షుడు)

* * * * *
హిందూస్థాన్.
చ. జలజలనశ్రువిందులు కు. గోపలి రాం గంగుచెవటి
న్నులనిడి యొత్తికొందునును. నోవ్యభివే నెలనెత్తియొగతిన
వలవల నేడ్వకచ్చు కరుణానిధి మా. హనుమంతరావు యం.
చలధను క్రికించు కొర. వాయునె దెబ్బను యాద్రమాతకో॥
మ. జననంబుదె ప్రసిద్ధిపరశమున ను. జ్ఞానంబు బృందావనం
బున గాంచెన్ బయిచూడబోమనిట! సంపూర్ణంబుగా నేర్చునం
తనే ప్రావీణ్యము న్యాయశాస్త్రమున బొందంగలెనాశ్చేనా
తనిచిత్త భ్రమరంబుగాలదె భక. త్యాగబాంబుబాధనమై 2॥
నీ॥ మానాంధ్రభాషా ప్ర. పిలువై విలసిల్లి
దశ భారతీయ భవర నెనడు
స్వాతంత్ర్య స్వరేఖ. స్వాభిలాషను గా
తీసుకొనవలె కడలేర్చు నేవడు
తనకుకావుల నెల్ల. జనులంజించి వి
ద్యాకాల పోలిచి తనచే నెవడు
నిమ్మలమ్మపాతుడై నిమ్మకు పాతియె
యభిలభారత యశంబుదె నెనడు
గీ॥ కావ్యదీక్ష నానామంతు కరణి నెట్టి
కార్య సాఫల్యమైనను గాంచ నెవ్వ
దట్టి హనుమంతరావు మహాత్ము డమ్మ
భవ్యులకు నీశకంబుదు తావులేదు॥
మ. ప్రతర్దనలు ప్రభుత్వముచ్చ నుచిత్తద్రవ్యంబు పోనాడనే
గతి జాతీయకావ్యహంబు నిలువంగ గల్గునన్నన్ గనం
దతి మాతృంబు స్వరాజ్యలక్ష్మియని పేరాశకమదింబొందెన్
సుతుడాసౌఖ్యముకొందకుండెనయాశోకింతువాంధ్రావనీ॥
నీ॥ అతని విద్యార్థులు లాదర్శముగ నేర్చి
విలసిల్లుగమ్ము వీరింపవన్ము
తనకు సర్వమునంతర మొంగు నంతటి
దివ్యాత్ములే బ్రసాదింపవన్ము
ఆంధ్రజాతీయ విద్యార్థుల దుర్భరం
బలశోకవన్నీ చల్లారవన్ము
వృద్ధాప్యమున కుత్సృతిచేత వివరాంగు
డగు తజ్జను గతినయ్యుచున్న
గీ॥ బంధుమిత్రులకోకంబు బాపవన్ము
సత్యగాంధీయంబునన్ స్వర్గమందో
సంతోషానిర్మలాత్మకు కాంతిలుగ
దీవనంజేసి ధైర్యంబు తెచ్చుకొమ్ము
* * * * *
నీ॥ జాతీయవిద్యా ప్ర. భారత భాస్కర మహా
తేజమై యొప్పు నేదివ్యమూర్తి
స్వేచ్ఛవేన మహా + డింబి ప్రభుత్వ గా
రమ మహాక్షేపించె నేమ్యకంబుడు
తనదేశసేవ చే + తన ప్రజావిశ్వాస
మును గాంచగలె నేపుణ్యతముడు
ఆంధ్రజాతీయ వి + ద్యాలయకై జీవి
తము ధారపోసె నేవియలకీర్తి॥
గీ॥ అట్టి శాంతమూర్తి ముఘం + డతులసత్య
ప్రభుం. కోవల్ల హను. రి + రాయ డకట!
భారతసత్య భక్తుల + మహాశోక
వార్ధి బుడగోనె చనియ + స్వర్గమునకు!
నీ॥ గురులగ్రస్తార్థి + భారత సరణ దుః
ఖానలంకిక జ + ల్లాలెను
కురువర్ధనకాళుం + డరయ దాదాభాయి
మరణశోకంబింక + దురులేదు
అభిలాష్ట్రజ్ఞాని + యగు వివేకానందు
మైలచిహ్నాలు సుంత + మాయలేదు
అధిక లేజర్నలి + యగు తిలకాజకా
ప్రంబునక భాగ లింక + సమయలేదు
గీ॥ అప్పుడే నివు స్వర్గాన + కతధివైతి
వయ్యయో! తేజమది మాన్య + మట్లు తోచె
చందురుడు లేని నిశ నాకంబు పోల్చి
మహిళగుణ గేయయో మాను + మంతరాయ ॥

మ॥ నురలోకాన స్వదేశవిద్య చెడెం + ముక్ నిమ్మనిచ్చిటికె
బరపకబోలుచున్నా? శానియెడ మాప్రాబుమా నీదు దు
స్తక కార్యచరణంబు + గ్రంథులనిచ్చి + వ్యాకాంకింతయొన్
కోతల్లికల్పన గాన కాంతింనుమా + కుర్మిక్ సుఖంబాబుమా
నీ॥ నీ కీర్తి సాటుచు + నీకలాకాల యా
చంద్రాకమును పృథ్వి + సాగుగాక.
అటు స్వర్గమున కేగింట్టి నీయాత్ముడు.
చిరకాలికాంతి + చెలగుగాక.
జాతీయవిద్య ప్రాంతంబునంబుల
బ్రబలి బానిసవిద్య + కదలుంగాక
నీ కోర్కెదీర హిం + మాకోటిసత్య
స్వారాజ్యమును గాంచి + వరలుంగాక
గీ॥ శాంతి యెల్లెడఁజే దేశంబునందు
నిత్యమంగళమై యున్న + నెడుగాక
భాగతీయుల మానస + ఫలకమును
నిదునిర్మలనాచుంబు + నిలుచుంగాక
కాపూరి మెంకటరామా రావు.

* * * * *
చ. అదయత సాంధ్రాకమున కంతకునెంత దీగరానిదా
కొడువయెన్న నాకమున కున్ జనినాడనుమాట దక్కునే
కొనునయలెను నీకు నయకోవిద! గద్ది సత్యజాత్రతా
పదము పహింపునయ్య నుకనంజిపాద సహాయంబందె.
గీ॥ త్యాగములయందె భోగంబు లందినావు
కష్టములయందె సుఖంబు గాంచినావు
నేయందునె మోక్షంబుం జెందినావు
భరి! నిభాగ్య మొదల కప్రాప్య హాసం!
చ. చెనుటలురాత్తి చేశితివి సేవకాలయమందు, నందె నీ
యెముకలరాత్తి నాశ్చ, కృతకృత్యుడవైతి, భవత్పదద్వయాం
కములనెటింగి యాంధ్రులు జగదీశుని వహింతుగాక, శాం
తియంతరించి మాకిడును దీవలంబు విధి నెల్లునున్!
మెప్పురాజు లక్ష్మీపతి.

ఖాజీపాలెం.
కాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా మాగ్రామవాస్తవ్యు
లెవ్వరు ఇంతవరకు బ్రీటిషుప్రభుత్వమువారికి పన్నుల చెల్లింప
లేదు. నేడు (ది 3-2-22) ఇద్దరు విద్యార్థు ఇన్ స్పెక్టరులను
వీరివాడులు ఇద్దరును రిజిస్ట్రార్ పోలీసువారు సలగుగాను ఉద
యం 7 గంటలకు మాగ్రామమునకు వచ్చిరి. సాయంత్రము
2 గంటలకు జప్తుచేయుటకొరకు ప్రభుత్వమున మాయంటికి
వచ్చిరి. మాక్రీంది సంభాషణ జరిగినది. రివిన్యూ ఇన్ స్పెక్టరు:-
మీరు గవర్న మెంటు కియ్యవలసిన పన్నుకచ్చెదరా?
జవాబు:- మాకాంగ్రెసు తీర్మానానుసారముగా ఈసె
ల గం వ లేనేవరకు పన్నులు ఇవ్వము.
రి. ఇ:-ఈసెల గం లేదీ దాటిన తరువాత పన్నుల
నిచ్చెదమని వ్రాసిఇచ్చెదరా?
జవాబు:-అలా వ్రాసియచ్చుటకు వీలులేదు, ఆనాటి
కి కాంగ్రెసునారు ఏలా తీర్మానించెనో అటులనడచెదము.
రి. ఇ:- మీరు కాంగ్రెసు తీర్మానించినటుల నడచెద
రా? గవర్న మెంటు విధించినటుల నడచెదరా?
జవాబు:- మేము కాంగ్రెసు సంఘసభ్యులము గనుక
కాంగ్రెసు తీర్మానించినటులనే నడచెదము.
రి. ఇ:-కాంగ్రెసు మీద మీకింత గురుత్వ మెందు
లకు?
జవాబు:- ప్రస్తుతబ్రీటిషు ప్రభుత్వమువారు జానపదుల
మగు రయతులసిద్ధి బొత్తుగా ఆమోదించుటలేదు. క్రింది అధికా
రుల వ్రాత వైతధికారులు కరసానహించి రయతుల పీడించు
చుండిరి. మాకష్టముల గట్టెక్కించుసాధనముల కాంగ్రెసువా
గామోదించుచుండిరి మా దృఢవిశ్వాసము.
రి. ఇ:-అయితే జప్తున ఆన్రిచ్చెదరా?
జవాబు:- నిరభ్యంతరముగా ఇచ్చెదము. మీకనుకులు
మైన ఆన్రి జప్తు చేసికొనవచ్చును. తరువరి రెండు కిమెంటు
సిపాలున్నా ఒకఇల్లడి గుంపిగయు జప్తుచేసిరి. చందమోలు
గ్రామం బండ్లకొరకు కబురంపిరి. ఆచ్యుటగూడా బండికొరక
లేదు. నేను గవీరు ఇవ్వచుని ప్రార్థించుచున్నాను. జప్తు అవ
సరములేదని వెళ్లిరి అని వ్యంతన వివరామరాజు దెల్పుచున్నారు.
కార్జి నలు గట్టి గాని క్రొత్తపొవుగా నెన్నుకొనిరి. వీరు
ప్రస్తుతము "వయసు 9" అనునామమును ధరించిరి. వీరికి 63 రోజు
ముల వయస్సు. వీరి ఇటలీప్రభుత్వముతో మైత్రితో మెలగద
రని యెంచుచున్నారు.

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

విశాఖ పట్టణము జిల్లా - పాలకొండలో సంగమేశ్వర కవిగారి ప్రచారము

గోదావరి జిల్లా - అంతర్వేది తీర్థము - రథోత్సవమాగిసోపుట - అడిషన్లు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు నిరోధము

గుంటూరు జిల్లా - బాపట్లలో ఆర్థిక పాటలు - శిక్షలు - పల్నాడు నాయకులకు శిక్షలు

విశాఖపట్టణము మండలము

పాలకొండలో ప్రచారము

గాంధీదాసు కృష్ణమూర్తిగారికి కేసు వేయబడిన పిమ్మట పోలీసులనుండి కొమ్మూరి సంగమేశ్వర కవిగారు పాలకొండ వెళ్లి అచట ఆసహాయాధ్యయమును గూర్చియు ఆంధ్రభాషను గూర్చియు, విశేషభావల నభ్యసించుటవలన కలుగు నవర్థకము లనుగూర్చియు బాతీయపాఠశాలల ఆవశ్యకతనుగూర్చియు కాం తిసేనలో ప్రజలు చేరవలె ననియు నుపదేశించిరి. 20 వ తేదీని సారాపాటలు జరుగును. వలంటీరులు ముఖ్యముగ పనిచేయవలెనా పన్నులను పూర్తిగా చెల్లించుచున్నార. ఖద్దరు దుకాణములు బాగుగా లేవు. చాలమంది రాట్టములమీద నాలుకడకుచున్నారు. చాలమంది చురుకుగా కాంతిసేనలో చేరుచున్నారు.

గుంటూరు మండలము

పల్నాడు నాయకులకు శిక్షలు

నెర్రమూళ్ల కాశ్యపు పుచ్చాచరసింహం, నాశంపట్ల వెల్లి తిరునగరి నరసనూరి, గోలి వల్లికాద్దనకాశ్రీ గార్లకు చెరి 6 నెలలు కఠినకేసు వేయబడినది. వారి నందరిని రాజమండ్రి జైలులకు పంపిరి. లంక తిరునగరి, పురిపాక రాధునయ్య గార్లను వదలిరి. భాగ్యవతి స్థానములలో క్రొత్తవాడు ప్రవేశించిరి. షరి కొండరిగూడ జైలుకొందురు. రాసిబాగు చాల మందికి 144 రోజు పోలీసు బంధువులను.

గుంటూరు జిల్లా

[మదరాసు ప్రభుత్వసంఘము]

ప్రభుత్వమునా క్రింది ప్రకటనను ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీ నాటికి బంపిరి.

జిల్లా యధికారుల ఆదేశించిన కఠినచర్యలవలన లాభము గలిగినదని నిరూపించునట్టి వాస్తవమునుగూర్చి, నిరాకరణకార్యము నాన్ని వేదించి గ్రామములలో రయితులు కొందరు తెలిపి తెచ్చుకొని సరియైన భూమిగ్రస్తులు చెల్లించుటకు ప్రారంభించుచున్నా రనియు లేదు నుద్యోగములను వదలుకొనిన గ్రామాధికారుల లక్షకులు మరల తమ పాతపాపాల నుపశంపరించుకొనుటయో, వారిస్థానముల మరి కొందరిని నియమించుటయో లక్షించుచున్న దనియు వార్త లుచుచున్నవి. కిస్తులను వసూలుచేయుట యంతకు దుర్లభముగ నున్నది. అధికారులను పలువిధముల బెడరించుచున్నారు. ఆయనను పని జరుగుచున్నది. ఆర్థికపాటలను నిరోధించునట్టి దని యుత్తరువులను పొంది ధిక్కరించి వలంటీరులు (గ్రాసిక్యూటచేయుట) కేటించుచున్నార. ఈనెల 5 వ తేదీనాడు ఆస్తి జప్తులవలన రూ 500 లు వసూలుయ్యెను- ఇతర మొత్తములకు ఆస్తి జప్తుచేయుట జేను.

బాపట్లలో సారాపాటలు, శిక్షలు

సారాపాటల పాటలు జరిగినవి. సభలు ఈరేండ్లలు మకాములవద్ద బోధించుట కూడ దని 144 కూడ ప్రకటించిరి. బాపట్ల లంకా మొరరించి బోధించి ఫలము ననుభవించుటకు తెగలంబెనుగ వెల్లటకు వలంటీరులు నిశ్చయించిరి గాని పోలీసులు వారిని నిరోధించిరిగాన మల్లాది వేంకటకృష్ణయ్య, కూచి జిట్టి సూర్యనారాయణ (రత్నపూడి) ఆక్సీజోన్లకు బత్తాతేయము (యనాటి) గార్లెములో లోనికి ప్రవేశించులిగిరి వారిని పట్టుకొని చెరి 2 వారముల శిక్షయు చెరి 25 రూపాయల బాధ్యతనాయకులు చెల్లించినచో వారియొక్క వాము శిక్షయును వేరిరి. వేంకట కృష్ణయ్యగారు స్వరాజ్య పతాకమును తిరిగివెల్లి యందుకు వానోలు గాయన కింకాక వారము పాచ్చు కేసు వేసిరి. వారెవ్వరు బాధ్యతా చెల్లించలేదు. శ్రీమతి ఉన్నవ లక్ష్మీబాయిమ్మగారు కూడ లోకభక్తి వెల్లటకు ప్రయత్నించిరి. గారి ఆమె భర్తగారు కత్తెవదనము గూడ పోలీసులు ఆమెను పట్టుకొనివెళ్లి ఆమె వెలుపలనే యుపహరించిరి. ఆమెను పట్టుకొనలేదు. చాలకాంతియు నెలకొనియున్నది.

గోదావరి మండలము.

అంతర్వేది రథోత్సవము.

అడిషన్లు జిల్లా మేజిస్ట్రేటు ఆధ్వర్యంతర వెట్టుట

8-వ తేదీని ఆంకర్వేదిలో రథోత్సవము జరుగవలసియుండెను. రథమునై గాంధీమహాత్మునిపతము నుంచునాడదని గోదావరి జిల్లా అడిషన్లు డిప్రీటు మేజిస్ట్రేటు వ రువు వర్త గారు ఆధ్వర్యం వైట్టిరి. ఆంధ్ర వలన రథమును లాగుటకు యాత్రిక లందరును నిరాకరించిరి. గోదావరి జిల్లా బోర్డు నెసిడెంటు దివాను బహదరు దురుకేటి కేవలిగిరావు పంతులుగారు చాలమారులు బోధించిరి. కాని యాత్రికల విసలేదు. వరుగ్గు వర్త గారుగూడ చాల పట్టుదలతో నున్నారు. ధర్మకర్త మొల్లూరు రాజాగారు ఫించెనదారు లగుటచే సాపాసింప లేకున్నారు. ఈకారణములచే నరసింహ స్వామివారి రథోత్సవమున కట్టి నిగోధము కలిగినది. అంతర్వేదిని దక్షిణకాశి యందురు. లక్షలకొలది యాత్రికు లియుత్సవమునకు వచ్చెదరు. ధర్మకర్త సాపాసింపించిచో రథోత్సవము సాగియుండును. కాంతి నెలకొల్పుట మూర్ఖమె యుద్యోగులకును పోలీసులకును విధి. అట్టిచో వర్ణము వర్త గారికిల ప్రజల మతసంబంధ మగు నుత్సవమున కధ్వర్యంతులము కలిగించుట న్యాయమగునా? కాననభ్యుక్తులు ప్రశ్నించుచుగాక ఆని యొక విశేషముగ నెను 19 వ తేదీన నరసింహపురమునుండి తంజివార్త ను వెను.

గోదావరి జిల్లా ఆధికార పోలీసుల నియమించుట.

(ప్రభుత్వ ప్రకటన)

గోదావరి జిల్లాలో ఈక్రింద పేర్కొనబడిన గ్రామములందు ఆచార్యులకు లంకను ఆసహాయాధ్యయములన. ప్రజలు ఆధికారులకు పన్నుల నియమించుటకును, గ్రామపాలకులు ఉద్యోగముల వదలుకొన ప్రోత్సహించుటకు ప్రభుత్వాధికారికావలకు ఇచ్చుముండుట కలిగించుట మొదలగు కార్యములను నర్తించునట్టి. అందుచే నాప్రజలయందు పోలీసు వారి సంస్కృత్యమునకేరతులుకునిచ్చుముండుట. వారలకుకు న్యయమును, గ్రామములు భరింపవలెను. పన్ను లీనులనిన. తేదీ నుండి వారములగా తమ పన్నులను చెల్లించినవారిని పన్నులు ఇల్లింప వలె నను బాధ్యత నుండి ప్రభుత్వము వారు తొలగించ వచ్చును. గ్రామములు (1) వెంగలపూడి (2) సింగారం (3) శీతానగరం (4) వైట్టిపూడి (గ్రామములు) (5) చిన కొండపూడి (6) రవక (7) రఘుదేవపురం (8) ముగ్గుల (9) దోనకాయలపల్లి (10) వంక (భువ్వగ్రామములు) ఇవన్నియు రాజమండ్రి తాలూకామున గలవు. ఈప్రకటం 1922 సం॥ ఫిబ్రవరి 8 తేదీనుండి నెలవరకు నమలుకొనుండును.

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీ

కాంగ్రెసు వర్కింగుకమిటీసభ 2 రోలీలో 11 వ తేదీని జరుగునది కాంగ్రెసు జనరలు కైకటరిగారు ప్రకటించుచున్నారు

తమిళనాయకులు.

డాక్టరు రాజా, శాస్త్రిగారలకు

చెరి 1 సంవత్సరము విశిష్టము.

ఈ దిక్షము ఉదయము 9 గంటలకు డాక్టరు రాజా, డాక్టరు శాస్త్రి, బాలసు బ్రహ్మణ్యంగారలు రహస్యముగ చెర సాలలో విచారించుటజేరి. ఒక్కొక్కరికి ఒకసంవత్సరము విశిష్టము విధించబడినది. స్వాభ్యుత్సాహిక.

నయస్సునివాసినవారికివిద్య:—పైక్కికవై ఈ నెల 16 వ తేదీ సాయంత్రము 5-45 గంటలకు ప్రయోజనంపం కార్యాలయమున డాక్టరు జానుమహాయుగారు (నెసిడెన్సీ కలకాల అధికపండితుడు) ఉపన్యసింతురు. రాదలమకొనిన వారు టిక్కెట్లు బొందవలయును.

వ్యాయామ కళాశాల నిర్వహణ సానుభూతి:— మా కళాశాలకు ప్రొఫెసర్ వై. లక్ష్మీజిరావు గారు చెండు సంవత్సరములు ప్రధానోపాధ్యాయులుగానుండి గత జనవరి 6 తేదీ రాజీనామా నొసగిరి. వీరి విద్యార్థుల మకు మేము వీరిద్వారా బంధు బాతీయ కళాశాలాధ్యక్షులు లంగ నుండి పాటుబడిన నుచురాజశ్రీ కోపల్లి నానుమంత రావుగారు స్వర్ణస్థులయిని వినుటకు చాలా చింతిల్లుదు వీరి కుటుంబమునకు వీరి స్నేహితులకు తమత్రైకద్వారా మా రిచారమును తెలుప ప్రార్థించుచున్నాము.— ఆంధ్రవిద్యార్థులు.

కాలక్షేపములు:—ఇచ్చిన్న పురియం దిరువదిరోజులుగా మాడుగుల - శ్రీ పార్థసారథిస్వామి యంతరంగ భక్తాగ్రేసరులగు శ్రీమాక గోవిందదాసుజిగారి హరికథామృతార్ణవములచే నాబాలవృద్ధప్రాయ తమ శ్రీపురుషభక్త జనులందఱిమనస్సుల నాకర్షింపించి, తన పరిశుద్ధాంకితకముందు సదా ఓలలాడుచున్న యీశ్వరుని నందఱి హృదయములయందు దావిల్పి వింపజేసి ఈతాళ నామోచ్చారణములచే ధ్యానపావకులగావించి, యనుభవరూపభక్తితో మనమెల్లర మేకాగ్రతలమె మైమఱచి యానందపడినవయ నునుభవగర్హము. ఆర్థ్యాగాచార్యుల యనుభూతియు నిట్టిదేకాశోలు. శ్రీవారి పాదకైంకర్యములకై యనేకభక్తు లనేకరూపములుగా సమర్పించిన కామకలను శ్రీవారి సన్నిధియందు సమీపములో జరుగు సాంవత్సరిక బ్రహ్మోత్సవానందమున కుపయోగపడునటుల శ్రీదాసజీగారు ద్దేవీచిత్త్యరలో ప్రయాణమై పోదలచియున్నారు. గాన వారివారి గృహములయందు తని కాలక్షేపములు వెట్టుట చిన భక్తులును, భక్తసహజములయందు వేర్వేలుగా హరికథలు వెట్టుబూనిన సభలవాగు నేకీభవించి యాధిక్యిగిగులు లు కొన్ని కాలక్షేపములు మూత్రమే యవధ్యులు గమిగుడు బహిరంగస్థానములందేర్పాటుచేయుట యుచితరచలచి యీ క్రింద నుదాహరించిన ప్రకారము:— తిరుల్లిక్కేడి పార్థసారథిస్వామి సభయందు 1922 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 12-వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రము 5 గంటలకు “కుచేలోపాఖ్యానము” 14 మంగళ వారం “గజేంద్రమోక్షం” జరుగదు. విషయమును భక్తమలకు తెలియజేయబడుగాక, చురుదసా శ్రీ దాసజీగారు విశ్వేయు నపుడు వారివారి స్థాన సారము జరిపించవచ్చునని నా ప్రార్థన. టిక్కెట్లు తేవు- చల్లా గురుస్వామి క్రేష్టి, మదరాసు.

నూపరు వై జర్ల శుక్ర:—వై)వరీ పాఠశాల నూపరు వైజర్ల శుక్రగర్భజేయుడైన.

వై. ఎం. వి. ఎ. ఓరియంటలు పోలీ:— ఈపట్టి తెలుగున నీనెల 17 వ తేదీన గోక్షేభవనమున సాయంత్రము 5-30 గంటలకు జరుగును. అభ్యర్థులు కనీసము ఆరగంటయైనను ముందుగా వచ్చియుండవలెను. విషయము ప్రతి అభ్యర్థికిని 5 నిమిషములు ముందుగా తెలుపబడును.

మెలాపూరు సంగీతసభ: మైసూరు వాస్తవ్యులు బిదారం కృష్ణప్పగారు గోపాలనాయకురు పాఠశాలయందు రాగల ఆదివారము (ఫిబ్రవరి 12) సాయంకాలము 4-15 గంటలకు పాటకచ్చేరి గావించురు. చాడయ్యగారు ఫిడేలు, పుత్తు స్వామయ్యగారు మృదంగము.

వైగు కలరా:—సాన్నియందు వైగును కలరాయును ప్యాపించెను. తాయిపూసము పండుగ కక్కడకు జను యాత్రికులు బాధితగ నుండవలెను.

పోలీసు సర్జెంటు ఆధికారము:— పోలీసు స్టేషనునందు అధికారి లేనిసమయమున అధికారియు సంతు పోలీసు సార్జెంటు ఉపయోగింపవచ్చును.

లికనీరు మహారాజుగారు 27 వ తేదీ హైదరాబాదు చేరెదరు. నిజాముగారి అధికారి కొన్నిరోజులు లుండెదరు.

బొంబయి గవర్నరుగారు కత్తి నూపరునందు పర్యటనము చేయుచున్నారు.

తాతా ఆయులకంపెని మూలధనము కోటి 80. లక్షల రూప్యములకు రెగ్గించుటకు బొంబయి తీర్మానించుకొనిరి.

బొంబయి రాజధానిలో సింధు వాది బద్ధ నుండి బాగుడిపో 2 కటి ప్రమాదకరమున తగులబడిన. లక్షరూప్యములు నష్టము కలిగియుండును.

కలకత్తాలో సర్వక జనరలు డబ్ల్యు. హెచ్. వి. రాబిన్సన్ గారు 7 వ తేదీ సాయంకాలము మరణించిరి.

పోర్టు సెంటు జార్జి గెజటు

ఫిబ్రవరి 7 మంగళవారము

పబ్లికేషన్

జి. ఆర్. ఎఫ్. టాటెనహాముగారు మద్రాసు గవర్నరుగారికి వ్రాసేటట్లు కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

ఎం. ఇ. కాచియన్ బి. సి. ఎస్. గారు రెవిన్యూ బోర్డు నందు ప్రధానసభ్యుడుగనుండి లాండు రెవిన్యూ, సెటిల్మెంటు లకు కమిషనరుగ నుండవలెను.

ఎస్. ఇ. మాల్దోరిబాంస్సగారు రెండవసభ్యుడుగ నియమింపబడినారు.

ఎల్. టి. హరిసుగారు మూడవసభ్యుడుగ పనిజూచుచుండవలెను.

ఎ. గెలటిగారు సెంటు జార్జి డిప్యూటీ కలెక్టరుగ మార్చబడిరి. హెచ్. ఎ. బి. వర్మెనుగారు గుంటూరు డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

నాకాళాఖ

ఎ. మెక్కెగారు మదరాసు పోర్టు డిప్యూటీ కమిషనరుగ పనిజూచుచుండవలెను.

రెజిస్ట్రేటరు

డాక్టరు గిల్బర్ట్ స్టేటసుగారు తమ మదరాసు కానన్ సభ్యత్వమున కొనసిన రాజీనామా యంగీకరింపబడినది.

థామసు విచారన్ మోయరుగారు మదరాసు కానన్ సభ్యులందు సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

- (1) మదరాసు రెవిన్యూ రికవరీ చట్టము ii (1861 సెల్) (2) మదరాసు ప్రొవైటరీ ఎస్టేటుల విలేజింగుల ఆక్టు ii (1894 సెల్) (3) మదరాసు ప్రొవైటరీ ఎస్టేటుల విలేజింగుల ఆక్టు ii, మదరాసు హారిడిటరీ విలేజి ఆఫీసు ఆక్టు iii (1895 సెల్) ఈ చట్టములందు మార్పులు గల్గించుటకున్న మదరాసు విలేజింగుల బిల్లు, ప్రాంపు ఆక్టులవలన చట్టములవైపున చర్చించుటగాను (1) మేల్కొను ఎడ్వర్డు కాచియన్ (2) నెయిలు మెక్మియిలు నార్మన్ ఎడ్వర్డు మాల్దోరిబాంస్సగారు మదరాసు కానన్ సభ్యులుగ నియమింపబడిరి.

కట్టయించి రావలింగారెడ్డిగారు కానన్ సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

రెవిన్యూ కాఖ

లయనలు కి ఫర్ల హార్విల్లుగారు ఉదయగిరి స్పెషలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

కడియాల పురుషోత్తము పంతులుగారు ఉదయగిరి స్పెషలు సెటిల్మెంటు ఆఫీసరుగ నియమింపబడిరి.

కొరంకి కుప్పస్వామి అయ్యగారు విశాఖపట్నం జేసరు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

బడ్డమాని శివారాయయ్యగారు విశాఖపట్నం స్పెషలు డ్యూటీ డిప్యూటీ కలెక్టరుగ నియమింపబడిరి.

పబ్లికేషన్ మార్కు కాఖ

తలయూరు సుబ్రహ్మణ్యరామస్వామి అయ్యరు ప్రభుత్వము వారికి పబ్లికేషన్ మార్కు అసిస్టెంట్ కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి.

స్థానిక స్వపరిపాలనాకాఖ

పమున్ను శైలిమన మధయాన్ గారు బర్హి సెంటులు జెయిలునందు ఆరోగ్య వైశ్యాధికారిగ నియమింపబడిరి.

కచర్ల సినిలుమానుగారు మదరాసు కాన్స్టేబుల్ సభ్యుడుగ నియమింపబడినారు.

తెక్కాము అప్పయ్యనాయుడుగారు బద్వేలు తాలూకా బోర్డుసభ్యుడుగ నియమింపబడినారు.

పాలడుగు వెంకట రాయుడుగారు నర్సారావుపేట తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడినారు.

ముత్తుబంగారి రామదాస్సనాయుని మవరుగారు చిత్తూరు తాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

వావిళ్ళ వెంకటప్పయ్యగారు బద్వేలు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఖానుసా హెబు మిర్సాచహమ్మదుబేగ్ సాహెబు బహదూర్, ఆర్. రామారెడ్డి యరూరి కరిబనమ్మ గోదా, రాయల్ల లక్ష్మప్పగారు ఆదోనితాలూకా సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

శ్రీరాజు ఎం. వెంకటాద్రి అప్పారావుబాద్వరు, ఏలూరి రంగయ్యగారు కృష్ణాజిల్లా బోర్డుసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

భారతశాసన సభ.

డిప్టీ. ఫిబ్రవరి 8:—ఈదినము ఉదయము భారతశాసన సభ 11 గంటలకు సమావేశమయ్యెను. కోటాలో చేర్చు యజ్ఞ రాజుగారి రాక సందర్భమున గురుగు ఉత్సవములకు ఎంతమంది సభ్యులు రావలసిగా తెలియజేయఁబడినది ఆద్యక్షులు కోరిరి— ప్రతిసభ్యుడు ప్రత్యేకముగ పేర్లు యజ్ఞరాజుకు పరిచయపెట్టు బడును.

ఈ దినము అధికారుల కాగ్రహము జగన్మలస్థిట్లు ఏర్పాటు చేయబడిన గాని వారిపని రి నిమగ్నములలో ముగిసెను— ప్రశ్న లేదు అనుకడలేదు.

ఉన్నాదేశరెవెన్యూలయముల చట్టమును సవరించుబిల్లు.

ఉన్నాదేశరెవెన్యూలయములను పేరున మానసిక వైద్యకాలలు అని మార్పుటకును, ప్రత్యేక రాష్ట్రపు పిచ్చివాండ్రపోషణ ఖర్చు లా రాష్ట్రమునుండి తెప్పించుకొనవచ్చుననియు ఉన్నాదేశరెవెన్యూలయముల చట్టమును సవరించు బిల్లు అంగీకరించబడినది. స్వదేశసంస్థానములనుండి కూడ ఖర్చులు తెప్పించుకొనుటకు సెలవిప్పించవలసినదని ఒక రాష్ట్రీయప్రభుత్వము కోరెనని సర్ విల్లియం వింగెంటుగారు చెప్పిరి అట్లు చేయటకు ప్రకృత సందర్భములందు వలనబడునగాని, మన మిత్రులగు స్వదేశసంస్థానాధిపతులందరు ఇట్టి వ్యయమును తప్పక ఉల్లించెదరని నావికాసము అని సర్ విల్లియం వింగెంటుగారు చెప్పిరి.

1920 ఆయుధి శాసనపు నిబంధనలు

1920 నూతన ఆయుధ శాసనపు నిబంధనలను పరిశీలించి వానిని ఇంక మార్చివేయు నుద్దేశముతో నొక నివేదికను రాయాడుచేయటం కొక కమిటీని నియమించవలసినట్లు ఈసభ్యుల సభాయత్వ ప్రకటన గవర్నరు జనరలుగారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు అని పంజాబు ప్రతినిధి బాబా ఉజ్జాగరుసింగు వేడి గారు పదబాదించిరి. ఈక్రొత్తనిబంధన లన్నిటికలం దతితీక్రముగ నాక్షేపించబడుచున్నవి. లైసెన్సుకీజులు నిష్కారణముగ హెచ్చింపబడినవి. ఒక మేజిస్ట్రేటు ఇతరులకు లైసెన్సునిచ్చుట కధికారమును గలిగియున్నాడు గాని లైసెన్సును పొందకుండ నతడు ఆయుధములను గలిగియుండవలెను.

బి. ఆర్. సిన్హా, బాబాబాయిగారు తీర్మానమును బలపఱచిరి.

గా. సర్ విల్లియం వింగెంటుగారు తీర్మానము నంగీకరించుటకు ఏలాటి ఆక్షేపణలేదనియు, పాతపాదము ఆక్షేపణీయమనియు నాడిరి. విలోపితులకు, హైందవులకు ఈ చట్టములో జాతిభేదపు నిబంధనలు కొన్ని గలవు అని ఆక్షేపణలాక్షేపించుచున్నారు. ఏలాటి సవరణ లవసరమాయని భారత ప్రభుత్వము వారికి నీ, రాష్ట్రీయ ప్రభుత్వములకును ఉత్తరప్రదేశ్ ప్రభుత్వములు జరుగుచుండెను. రెండు సిద్ధాంతములు తేలెను. జాతిభేదములను తీసివేయవలెను.

- [1] కేసెరెడ్డి, [2] రామిరెడ్డి, [3] కాటమ రామిరెడ్డి [4] మురసాని వెంకటరెడ్డి, [5] కుక్కాల్ తిమ్మారెడ్డి, [6] [7] టి. రామిరెడ్డి, [8] రామలింగారెడ్డి, [9] కుక్కాల్ నరసింహారెడ్డి, [10] దేవరెడ్డిగారి శివరామరెడ్డిగారు, [11] హెచ్. ఎం. డి. పింజి బదాయిసాహెబు బహదూర్ గార్లు డోంగులాలూకా బోర్డుసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కే. వేంకటరమయ్య పంతులు, డి. రామారావుపంతులు గార్లు విశాఖజిల్లా జిల్లా సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

కె. అప్పలనరసయ్యగారు జనాభా వైపు మహమ్మదుల ఆలి నుల్లానుసాహెబుగారును విశాఖజిల్లా జిల్లా సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

ఎం. రామన్న ఎల్. ఏ. రామస్వామినాయుడు గార్లు విశాఖజిల్లా జిల్లా సంఘసభ్యులుగ నెన్నుకొనబడిరి.

విద్యాకాఖ

పోతరాజు నరేంద్రుగారు రాజమండ్రి ఆంగ్లకళాశాలలో ఫిలాసఫీ ప్రొఫెసరుగ నియమింపబడిరి.

టి. వి. శేషగిరి అయ్యగారు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయ నిండికేట సభ్యులుగ నెన్నుకొనబడినారు.

వ్యాయకాఖ

సెంజి ఆది సుందర రావారెగారు హైదరాబాదు అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగ నియమింపబడినారు.

రాజమహారు వెంకట శేషారెవెన్యూరావుగారుజిల్లా మనగలు నియమించబడిరి— వీరు రాజ్ కలన మార్చబడిరి.

వై. హరినారాయణగారు గన్నవరము నూపరవైజుగ మార్చబడిరి.

అరాజకుల హస్తములలో ఆయుధములు దొరకకుండ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారి ధౌర్యమును గలిగియుండవలెను. ప్రాంత సామ్రాజ్యశాసనసభ ఉన్నప్పుడు డాక్టరు సుభా, శశి, సర్దారు సుందరసింగు, యస్. యస్. టెగ్జీగారు లూక కమిటీగా నియమించబడిరి. అప్పుడు వీరందరు అధికారలేత సభ్యులు వీరి నివేదికను చూచి, మేము నూతన నిబంధనలను నిర్ణయించితిమి. ఇందులో ననేకలోపము లు. ఉదాహరణ. అందరికి ఆయుధముల నిచ్చివేసిన యెడల అరాజకులు గలభూలచేయుచుండురు. పోలీసు వ్యయము విశేషముగ హెచ్చిపోవును— కొందరు మహమ్మదీయ అతివాదులు దొంగవ్యయము నవలంబించెదమని బహిరంగముగ ప్రకటించుచున్నారు. ఆయుధములు లేని కాలమున ఇట్లు దొంగవ్యయము నవలంబించుట కవకాశముండదని వారి కారణములలో నొకటి— సంయుక్త రాష్ట్రములలో నొక గ్రామము లలో ననేకులకు లైసెన్సు ఇయ్యబడినది. అట్లు అర్హులెవరు గ బంధిపోతులు హెచ్చిపోయెను. (1) బాతిభేదము లుండరాదు— (2) అరాజకులకు ఆయుధములు దొరకకుండ చేయుటకు ప్రభుత్వమువారికి అధికారముండవలెను. ఈమరతుల ననుసరించి నిబంధనలను పరిశీలించుట కొక కమిటీని నియమించుటకు ప్రభుత్వమువారి కేలాటి అభ్యంతరము లేదని సర్ విల్లియం వింగెంటుగారు చెప్పిరి.

తీర్మానము సభ్యులందరిచే నంగీకరించబడినది. మలబారులో సైనిక ప్రభుత్వమును రద్దుచేయుట.

సి. యస్. సుబ్రహ్మణ్యంగారు రిట్లుపదబాదించిరి:—

మదరాసు రాజధానియందలి మలబారు మండలములో సైనిక శాసనమును ఉపసంహరించి, సామాన్యపరిస్థితులు నెలకొల్పుటలోపల మలబారు ప్రభుత్వమున లేమి ఏర్పాట్లు చేయబడెనో దెలుపవలెను అని ఈ సభ్యుల సభాయత్వ ప్రకటన గవర్నరు జనరలుగారికి శిఫారసు చేయుచున్నారు.

సేను మెట్టమెడలు సైనిక శాసనమును ప్రకటించకలసి నదని కోరియుంటిని— సైనిక ప్రభుత్వము వ్యాయముగ జరిగినది— సైనిక శాసనపు కోర్టువారిని గురించి ఎవ్వరును ఆక్షేపించలేదు— కార్యనిర్వాహకులను గూడ ఎవ్వరును ఆక్షేపించలేదు— శరణా లయములలో అనేకులు బాంబాయివారిచే సంరక్షించబడుచున్నారు— (నాంబాయి సభ్యులు వినండి, వినండి అని ఆజిచిరి) ఇల్లింగుడెడ్ ప్రభుదంపతులు, సర్ విల్లియం వింగెంటు గారు వ్యయముగ నచ్చటికి వెళ్లియుండిరి.

మాపిలలు కట్టకడి జీవించెదమారు— వారికి ఉత్సాహ మెక్కువగాని విద్య భూస్యము. కిలాఫాతు ఉద్యమప్రచారకులు వారికి మతపిచ్చిని పురికొలిపిరి— వారిచురుమున కపాయము గలిగినది వారు భయపడసాగిరి. భారతదేశమందలి మహమ్మదీయులు తుర్కీ-ముల్తానుగారిని మతగురువుగా నెంచి, మహమ్మదీయప్రపంచము నంతటిని అతని అధికారముక్రింద వేర్పడుటకు కిలాఫాతు ఉద్యమము బయలుదేరెను ఇటీవల కాలము. కిలాఫాతు సభలలో మాపిలల విప్లవము, దొంగవ్యయ, హత్యలు ఏమాత్రము నగింపబడలేదు. మాపిలలు దోషులే కాని శాంతిక్రమములను నెలకొల్పుటకు ప్రభుత్వమువారి చేమి ఏర్పాట్లు చేయుచున్నారో కనుగొనుటకు సామాన్యజనులు తొందర పడుచున్నారు— మలబారునందలి నంబూద్రి, తియ్యూ, నాయరు హిందువు లందరికి మాపిలలయందు ద్వేషము మొదల. మలబారులో స్థిరమలబారు, సాత్తులనారు ఈ విప్లవముతో శత్రువులు. మాపిలలందరూ పరిహారములను తీయుట దుర్బలము రయలు వివాదమరణములు కొందరి ఆజ్ఞాగ్రహణ సంభవించినవి. విచారణ సంఘమువారి నివేదిక దోషులను నిర్ణయించుకొనెను. మున్ను పు పూతలో ముగిసినది: ప్రభుత్వమువారు తమకు ఆక్షేపించు వారిని గురించి కఠినోక్తులు పలుకుచుండురు. వారి నేకరులలో తప్పులేయువారిమీద ప్రభుత్వమువారి కేలాటిచర్య చేసికొనరు— ప్రభుత్వమువారి లోపమును నవలంబించియెడల. వారికి నిష్పక్షి పాతపు బుద్ధితేదని సహకారుల మన మాకు సంకేతములు గలుగును అని ఉపపాదకుడు విశేష.

మాపిలాసభ్యుడు మహమ్మదు సాల్మాను గారు ఒక వారముక్రిందట తాము మలబారు మండలమునకు వెళ్లియుండినట్లును, మాపిలవ్యయము లనేక వేలు పోలీసులు, సైనికులచే గాల్చివేయబడుచుండె ననియు, ఒక గ్రామములో బాటప్రక్క 100 ఇండ్లకు వైగా కాలబడియుండె ననియు, మాపిలలు నాయర్లు, అహమోద్యమములో చేరినవారు కొందరును కేరీ విప్లవమును ప్రారంభించిరి అనిచెప్పిరి— మాపిలాశరణాగతులకు కేరణయ్యచెప్పుచున్నారు లేదు. నండలకాంత్రిము కమిటీవారి నేకవేలమంది హిందువులకు కేరణయ్యచెప్పుచున్నారు. సామాన్య కోర్టులకు వెళ్లి, ఇకమీదట ఎవరిని ఆరెట్టుచేయనియెడల సమస్య సులభముగ పరిష్కారమగును. సైనిక శాసనము ప్రకటించబడిన ఆఫ్ఘానిములో మూడు విషయములు ముఖ్యము. 1. నిష్పంధవిద్య. 2. భూములను ఉదారముగ సాగుపడి కిచ్చివేయుట. 3. అయోమార్గములను దేశమునందంతట పెట్టుట— భారత ప్రభుత్వమువారి కొక కమిటీ చిత్తూరు, తా. నా. న్య పరిష్కరింపబడగలదు వచ్చునో తీర్మానించుట.

ఆంధ్ర పత్రిక

1922-వ సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 9-వ తేది

గురువారము

గాంధీ మహాత్ముని

వ్రత్యుత్తరము

బ్రిటిషు ప్రభుత్వ ప్రకటనమునకు గాంధీ మహాత్ముడు సగిస వ్రత్యుత్తరము వ్రాసి తంజివారంబు గలకు. ప్రభుత్వమువారు నిజము నింతగ మరుగుపరచెదరని, మహాత్ముడు హాపించి యుండలేదు. ఆఖలభారత కాంగ్రెసు సంఘము వారు నవంబరు నాల్గవ తేదీయందున శాసనాధిక్రమణమునకు ఆనుజ్ఞించినారు, బొంబాయి అల్లరులమూలమున సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును మానినైచిరి. ఈ నిర్ణయమును వెంటనే ప్రకటించి యుండెడి. ప్రజలలో నహింసాధర్మమును వ్యాపింప జేయుటకే, వాలంటీరు సంఘములను అంతట నెల కొనినెంచిరి. వాలంటీరు సంఘములను స్థాపింప నిచ్చి, వారిపనుల కంటకము గలిగింపకుండనచో, ప్రజలలో నహింసాధర్మమును సుప్రతిష్ఠితము గావించుటకు వీలయ్యెడిది. ఆపును దౌర్జన్యమున కవకాశము తొలగిబోయెడిది. ఉభయపక్షములవారి కిని ఉపద్రవము తొలగి, శాంతి నెలకొనుటకు వీలుగలిగెడిది. కాని, గాంధీమహాత్ముడు సూచించినట్లు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు నిగ్రహమును పూర్తిగ కోల్పోయిరి. వేల్పుయువరాజుగారి రాక సందర్భమున కలకత్తాలో జరిగిన సంపూర్ణహార తాళమునకు వాలంటీరుభటులు కారకు లయిరని, బెంగాలు ప్రభుత్వమువారు ఖీతిల్లి, వాలంటీరు దళము నడిగిక్రొక్కటకు ప్రారంభించిరి. క్రిమినలు లా సవరణచట్టమును, రాజద్రోహసభాశాసనమును మెకి లేవనెత్తిరి. వివిధరాష్ట్రములలో నీ నిర్బంధ శాసనప్రయోగము గావించబడెను. సుప్రసిద్ధులగు నాయకులు, ఈ శాసనములకు గురియయిరి. జనస్వాతంత్ర్యరక్షణార్థమై, ప్రజలీ శాసనముల నతిక్రమింపక తప్పుపయ్యెను. జన్మస్వాతంత్ర్య భంగమునకు ప్రభుత్వము వారు ఈ తీరున బూననిచో, ప్రస్తుత సందిగ్ధస్థితి యుదయించెడిది గాదు. ఆహింసను శాంతిని సుస్థాపితము గావించుటకై, కాంగ్రెసు సభాదేశము ప్రకారము నాయకులు చేసెడి ప్రయత్నములకు ఆటంకము గలిగించుటచే, విషమస్థితి జనించెను. ఇందుకు, సహాయనిరాకరణవలంబులు బాధ్యులు గారు.

దేశమున న్యాయసమృత్తము గాని నిర్బంధములు విధింపబడెనని మహాత్ముడు తెలిపియుండగా, నిర్బంధములను ప్రయోగింపలేదని, ప్రభుత్వము వారు ప్రతిపాదించియుండిరి. మహాత్ముడి సమాధానమును ఖండించుచు, దేశమునందు పలుభాగము లలోనవలంబింపబడెడినిర్బంధవిధానమునకు, ఉదాహరణములను కొన్నింటినిమాత్రము జేర్చినెను. దేశమునందు దిట్టినదర్శనములన్నియును గలవనియు, సంబాబుధర్మములన్నను నివి యమానుషము లగు నున్నవనియు, సూచించెను. ఇట్టినిర్బంధములు నాలక, కారాగృహములలో పెట్టెడిబాధ లధికముగ నున్నవి. రాజకీయనిర్బంధములు చేసినవేరే మేమి? తిక్కనాచార్యులను కాపాడబూనుటయే. తానుదెలిసంగతులలో అతిశయోక్తి వ్యయమును ఉన్న

యెడల, బహిరంగముగ తుమావణ యొసగెదననియు, ప్రభుత్వమువారికి సంబంధములేని పక్ష పాతరహితమైనట్లు, వీనినిరుజువుచేసెద ననియు, గాంధీమహాత్ముడు స్పష్టముగ చెలుపుచున్నాడు. గాంధీమహాత్ముడు అసత్యమును ప్రతిపాదించిగాని, నిజమును కప్పిపుచ్చిగాని, తనయుద్యమమును కొనసాగింపబూనడు. బొంబాయి అల్లరులు అవమానకరములనియు, విచారదాయకమనియు, మహాత్ముడు అంగీకరించుచున్నాడు. బొంబాయిలో ఏబది ముగ్గురు చనిపోయి రని ప్రభుత్వమువారు తెలిపిరి. వీరిలో నలువది అయిదుమంది సహాయనిరాకరణ పక్షమువారుగాని, వారిలో సానుభూతి గలవారు గాని కలరనియు, గాయపడినవారు 350 మంది ఇట్టివారేననియు, మహాత్ముడు తెలుపుచు, దౌర్జన్యమునకు పాల్పడినవా రొక్కపక్షమువారే గారనియు, సహకారవాదులును, సహాయనిరాకరణ వాదులును, వారిలో స్నేహము నహించిన దుండగిండునుకలసి యల్లరిజేరి, ఫలముభవింపిరనియు, అల్లరిని పోగొట్టి శాంతిని వెంటనే చేకూర్చుటకు సహాయనిరాకరణవలంబులు పాటుబడిరనియు, వారిప్రయత్నములకు సహకారవాదులును, ఇండి పెండెంటు పక్షమువారును బాగుగ తోడుపడి రనియు, విశదీకరించెను.

ఇందునుబట్టి ప్రజలు వెంటనే తమదోషమును గ్రహించి, తమమార్గమును సవరించుకొని, శాంతిని చేపట్టరని గ్రహించవగును. ప్రజలు తప్పుల గావించినచో, వానిని వెంటనే సవరించికొనుటకు, మహాత్ముని యుద్యమము ప్రేరేపించుచుండును. ఈ యుద్యమముయొక్క గొప్పతన మిందే గలను. దౌర్జన్యరహితసంచలనముతో జోక్యము కలుగజేసికొనమని, ప్రభుత్వమువారు మొదట జేసిన బాసకు ప్రభుత్వమువారు విరుద్ధముగ బ్రవర్తించినందులకు మహాత్ముడు చింతించుచున్నాడు. నిర్బంధ శాసనముల క్రింద గావించిన ప్రకటనలను రద్దు జేసినచో, ప్రభుత్వమువారు సూచించిన ప్రజాసంచలనమున కవకాశము కలుగుదు. వారాపనిని ఇప్పుడయినను కావించవచ్చును. ఫత్వా ఖుదీలను విడుదలను జేయుమని క్రొత్తగ నడుగుటలేదు. ఇది క్రొత్తకోర్కె యని భావింప నలనుపడదు. తన యాజ్ఞలను నిరూపించుటకు రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చునలయునని గాంధీమహాత్ముడు కోరుచున్నట్లు, ప్రభుత్వప్రకటనము తెలుపుచున్నది. ఇటుల చెలుపుట క్రూరమని, మహాత్ముడు స్పష్టపరచెను. రాండుటేబిలు సమావేశము నందు ప్రజాశయముల గూర్చి చర్చ జరుగును. కాంగ్రెసుసభ ప్రతిపాదించెడి కిలాఫాత్, పంజాబు, స్వరాజ్యాశయములు తప్పనిగాని, హేతుబద్ధము కావనిగాని, తమను నమ్మించుచో, తమతప్పును సవరించుకొందు నని మహాత్ముడు అంగీకరించుచున్నాడు. ఇంతకన్నను స్పష్టప్రతిపాదన మేమి గావలయును? హేతువును హేతువుచేతను, ధర్మమును ధర్మముచేతను నెవరొకవలయునని మహాత్ముడు కోరుచున్నాడు. అంతయిగాని, సరెంటిని బల ప్రయోగమువలన నెవరొకరుటకు, మహాత్ముడు సమృద్ధింపజాలడు. మహాత్ముడు గోరిన పద్ధతి నవలంబించినచో, ఉభయపక్షములకును సమాధానము గుమరుటకు ఆటంక మేముండును?

మే విడివరకు సూచించినట్లు, వర్కింగు కమిటీవారి షరతులకన్న గూడ, మహాత్ముడు కోరిన షరతులు మిగుల సులభముగ నున్నవి. ఈ సంగతినే మహాత్ముడు నిరూపించుచున్నాడు. నిర్బంధముల నాపి, నిర్బంధితులను వదిలివైచి, తమపద్ధతిని ప్రభుత్వమువారు వెల్లడిజేసినయెడల, శాసనోల్లంఘనమును పూర్తిగ నాపివైచెద నని, గాంధీ మహాత్ముడు వాగ్దానము జేసి యుండెను.

రాండుటేబిలు సమావేశమును కూర్చు మని యైనను ఆతడు కోరి యుండ లేదు. ఆహింసాధర్మమును ఇంకను విరివిగ వ్యాపింప జేయవలయు నని మహాత్మునియద్దేశము. అందుకనియే, ఉభయపక్షములును తమపనులను శాంతముగను, సౌమ్యముగను జరుపుకొనుటకు అవకాశము నొసకవలయు నని మాత్రము మహాత్ముడు కోరగ, ఆకోర్కెను ప్రభుత్వమువారు నిరాకరించిరి. ఇట్టిస్థితిలో దేశమునకు రెండేమార్గములు గనుపించుచున్నవని, మహాత్ముడు చెలుపుచున్నాడు. క్రజలున్యాయముగనవలంబింపదగినసంచలనమును అరికట్టుచుండ, తీవ్రనిర్బంధములకు వారు లోబడి యైననుయూరకుండవలయును. లేనియెడల ఎన్నియ పాయములున్నను సమష్టి శాసనోల్లంఘనము నవలంబింపవలయును. ఈ రెండుమార్గములలో, ఆత్మగౌరవము గలవా రెవరును మొనటిమార్గము నవలంబించి, నిస్తబ్ధులై యూరక గూర్చుంటు యసంభవ మని, మహాత్ముడు నిరూపించుచున్నాడు. శాసనాతిక్రమణమును చేపట్టక వీలులేనిస్థితి, దేశమునందు జనించినట్లు మహాత్మునివ్రత్యుత్తరము సూచించుచున్నది. ఇట్టి స్థితి జనించుటకు, ప్రభుత్వమువారు బాధ్యులగుటచే, వారాస్థితిని సవరింప బూనుకొనుట న్యాయము. అందులకు మహాత్ముడు చక్కని యవకాశము నొసగెను, ప్రభుత్వము దాని నుపయోగించుకొనరనిరి.

బొంబాయిలో ప్రచురింపబడెడి “సంధ్యవర్తమాన్” అనేది గుజరాతీ దైనికపత్రిక తనకుదెలిసిన యొక వర్తమానమును ప్రకటించుచున్నది. రాండుటేబిలు సమావేశపు ఆశ ఇంకను తొలగలేదనియు, వేల్పుయువరాజుగారు దిల్లీకి ఫిబ్రరి 14-వ తేదీన వచ్చునపుడు, రాజకీయనిర్బంధితుల నందఱిని వదలిపెట్టెదరనియు, నిర్బంధ శాసనముల నన్నిటిని రద్దుజేసెద రనియు, ఈపత్రిక చెలుపుచున్నది. ఈవార్తయం దెంతవరకు నిజము గలదో తెలియదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులబట్టి, ఇట్టిఫలితమున కవకాశము లేకున్నను, ఈవార్త నిజమగుగాకయని కోరెదము. వేల్పు యువరాజుగారు దేశమునుండి వెడలిపోయెడిలోపల, ప్రభుత్వమువారు తమనిర్బంధపద్ధతిని మానునట్లుల జేయుట భావ్యము గనుండును. పార్లమెంటుసభయందు జార్జి సార్వభౌముడు మొన్నటిదినము ఉపన్యసించియుండెను. దానియందు, పలువిషయములగూర్చి సార్వభౌములు ముచ్చటించినట్లుల కనపించుచు గాని, హిందూదేశము విషయమై ప్రస్తావన గనుపింపదు. హిందూదేశవిషయమును వదలివైచుటకు కారణము తెలియకున్నది. ఇటీవల, మాంటాగుగారు సార్వభౌమునితో ప్రసంగించినట్లు, విదేశతంత్రి వార్తలు తెలిపియుండెను. అప్పుడు మాంటాగుగారు హిందూదేశసిద్ధిగూర్చి యేమని వివరించియుండిరో తెలియలేదు. రాజప్రతినిధిగారికిని, మాంటాగుగారికిని తీవ్రమగు సభిప్రాయభేద ముదయించె నని, టైముస్ ఆఫ్ సిలోను పత్రిక వార్తయొకటి చెలుపుచున్నది. “విషయమై వీరిద్దరకు భేదాభిప్రాయ ముదయించెనో, తంతివార్త చెలుపుటలేదు. ప్రాయశః, తీవ్రనిర్బంధములప్రయోగము మాంటాగుగారి కిష్టములేదని యూహించెదము. సందర్భము లిటులున్నవి. వీని ననుసరించి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు తమపద్ధతిని మార్చుకొందురో, లేక మామూలుమార్గమునే ఇంకను నెక్కుడుతీవ్రముగ నవలంబించెదరో చూడవలయును.

అంతిర్యేది రథోత్సవము

పవిత్రక్షేత్ర మగు అంతిర్యేదియందు రథోత్సవ ముగియినట్లు, తెలియచున్నది. గాంధీ

కొత్త ప్రభుత్వపు చట్టములు: కొత్తపన్నులు

గ్రామోద్యోగుల వంశ పారంపర్యపు హక్కును తొలగించుట

I కొత్తపన్నులు

1894 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి ఎస్టేట్లు) గ్రామనపుకరీ ఆక్టును సవరించుట కై న బిల్లు

జమీందారి ప్రదేశములలో గ్రామసెన్సును తిరిగి విధించుటకుగాను, 1894 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి ఎస్టేట్లు) గ్రామనపుకరీ ఆక్టును సవరించుట కై న బిల్లును గానవచ్చును. ఇందువలన గానవచ్చునది—

2. ఈ ఆక్టును 1922 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి ఎస్టేట్లు) గ్రామనపుకరీ (సవరణ) ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

2. 1914 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి ఎస్టేట్లు) గ్రామనపుకరీ (సవరణ) ఆక్టుచే నిర్దేశించబడిన, 1894 వ సంవత్సరపు మదరాసు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి ఎస్టేట్లు) గ్రామనపుకరీ ఆక్టుయొక్క 6 వ సెక్షనులోని 2 క ను సెక్షనును, 18 మొదలు 26 వ వరకు 8 వ సెక్షనులును, 28 వ సెక్షనును, మొట్టమొదట కానించబడినట్లుగా, అందులో ఉన్నట్లు ఎంచబడవలెను. 20 వ సెక్షన్ లో నున్న “1865 వ సంవత్సరపు మదరాసు 8 వ ఆక్టు 11 వ సెక్షను, 4 వ క్లాజు” అను మాటలకు బదులు, “1908 వ సంవత్సరపు 1 వ మదరాసు ఆక్టు, 33 వ సెక్షను” అను మాటలను, మరియు 18 వ సెక్షన్ లోను, 25 వ సెక్షనుకు చేరియున్న 1, 3 నిబంధనలను ఉన్న “1865 వ సంవత్సరపు మదరాసు 8 వ ఆక్టు” అను మాటలకు బదులు “1908 వ సంవత్సరపు 1 వ మదరాసు ఆక్టు” అను మాటలను ఉంచవలెను.

పల్నాడునాయకులు

పల్నాడు నాయకులకు పెరుమాళ్ళ శాయన్న, పుచ్చా నరసింహం, నాళం మట్టువల్లి, తిరునగరి నరసరాజు, గోలి మల్లిఖార్జున శాస్త్రిలు గార్లకు, 6 మాసముల కఠినశిక్షను విధించినట్లుల వార్త యరుదెంచినది. క్రిమినలు ప్రొసీజరుకోర్టు 144 శెక్షను విధించిన ప్రయోగించబడుచున్న దనియు, నిర్బంధితుల ధానమును ఆక్రమించుటకు కొత్తవారు ముందుకు వచ్చుచున్నారనియు, తెలియుచున్నది. పల్నాడుతాలూకా, కడ్లపల్లివస్త్రమును తయారుజేయు లో, ముందంజ నైచుచున్నది. ఇప్పుడు కొనసాగుచున్న నిర్బంధములు, పల్నాడు ప్రజలకు మంత్రప్రోత్సాహము గలిగించి, స్వరాజ్యోన్మేషనవ్యావకమునకు తోడ్పడునని భావింపవచ్చును. బాపట్లలో ముగ్గురు స్వరాజ్య సేవకులను శిక్షించినట్లు, తెలియుచున్నది.

రాజకీయనిర్బంధితులు

రాజకీయనిర్బంధితులకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల సుసంపన్నము. నను తీర్మానమును, వంగదేశ శాసనసభవారు కావించిరి. ఇట్టి తీర్మానమును పంజాబు, బీహారు, సాయుక్తరాష్ట్ర శాసనసభలలోగూడ సంగీకరించినట్లుంది. మద్రాసు శాసనసభ్యులలో జన్మిసుపక్షమువారు ఈ తీర్మానము పనికిరాదని, భిన్నాభిప్రాయము బట్టిరి. తమకు ప్రత్యేక సౌకర్యముల సుసంపన్నము, సహాయనిరాకరణాలంబులు కోరుటలేదు. ఈ తీర్మానమును కావించుటచే, తమ అత్యంతవమును నిలు కొనుటకును భూతదయను వెల్లడించుటకును శాసనసభ్యులకు కొంతపడి అవకాశము లభించును.

మహాత్ముని పటమును రథముపై నుంచుటకు, అడి మనలో జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు నిషేధించుట చే, ఉత్సవ మాగిపోయెను. ప్రజలు రథము లాగుట కంగీకరింపరయిరి. దురుశ్చేటి శేషగిరిరావు పంతులు గారు బ్రతిమాలినను, మేజిస్ట్రేట్లుగారు వారి కోర్కెలను నిరాకరించినట్లు, తంతివార్త డెలుపుచున్నది. దక్షిణకాశీ యని పిలువబడు, అంతర్వేది యందు జరిగెడి యుత్సవమును వీక్షించుటకు లక్షల కొలది యాత్రికు లరుదెంచుచుండును. ప్రజలమత వ్యవహారములలో అధికారులు జోక్యము గలుగజేసికొనుట కాలమున కనుగుణముగనున్నది. ప్రజల సమయమునందు, శాంతముగ ప్రవర్తించి, అహింసాధర్మమును కాపాడి, ఆత్మగౌరవము నిలుపుకొనుట ప్రశంసార్హము.

ఆంధ్రుల నిగ్రహము. ఆంగ్లో-హైందవ పత్రికప్రకంస ఆంగ్లో-హైందవ పత్రికయగు డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసు పత్రిక ఉత్తరసర్కారులలో సహాయనిరాకరణోద్యమవ్యాప్తిని గూర్చి ఇటుల వ్రాయుచున్నది. “ఉత్తర సర్కారులలో, నక్కడను చార్జ్ డ్యూ తటస్థించిన నిదర్శనము గనుపించదు. ఈ ప్రాంతము లందు కారాగృహమునకు బోవుచున్న వారు, ఇప్పుడు పరిపాలనజేయుచున్నవారితో బాటు పరిపాలనా వ్యవహారమును బాగుగ కొనసాగింప సమర్థులగు తరగతిలోనివారు. ఈ నిరాకరణవాద ప్రముఖుల ననుసరించేవారికి, బుద్ధిప్రతిభ గలవ. పలుకుబడి గలవ. నిరాకరణవాదులు ప్రోద్బలము నందుకన్న, వారిని తిన్నగ నడుపుచో ఎక్కువ బాగుగ సంగతులను గురించినడువగలరు.” ఆంధ్ర దేశమునందు నిరాకరణోద్యమము బాగుగ విజృంభించినను, చార్జ్ డ్యూ జరుగలేదని ఆంగ్లో-హైందవ పత్రిక డెలుపుట, ఉద్యమవిజయమునకు నిదర్శనమని తలంపవచ్చును. నిరాకరణోద్యమ నాయకులును, వారి యరుచరులును విచక్షణజ్ఞులనియు, సమర్థులనియు డెలుపుటబట్టి ఉద్యమశక్తిని కనుగొనవచ్చును. సహకారమునుగూర్చి ప్రజలకు బోధింపవలయునని, ఈపత్రిక గోరుచున్నది. ఇందుకు మంత్రులుగాని, మితవాదనాయకులుగాని పనికిరారు. ఏలనన, ప్రభుత్వపక్షమును బోధించుటకు వీరికి వేరేనమిచ్చిరనునభిప్రాయము వ్యాపించుటచే, ప్రజలు వీరిమాటలను నమ్మరట. ఇందుకని, ప్రజల స్వభావలో ప్రసంగింపగల, ఉన్నతప్రభుత్వోద్యోగి యొకరు వెడలి జనులకు బోధింపవలయునట. మంత్రులను, తమను వికనాడిపోయిన వారికింద, ప్రజలు భావించుచున్నారట. కోశాధికారములేక, చేతులలో ధనములేక, మంత్రుల స్థితి శోచనీయముగ నున్నదట. ఇక మితవాదులలో ఇది వరకొందరుద్యోగములను సంపాదించిరి. మరి కొందరు సంపాదించునన్నారు. వీరెవరును చేయజాలని పనిని, ఉన్నతప్రభుత్వోద్యోగు లెటుల గావించెనో తెలియదు. ఇట్టివారిని ముందుగ ఉత్తర సర్కారులకు పంపవలయునని డెయిలీ ఎక్స్ ప్రెసుపత్రిక విల్లింగుడను ప్రభుత్వగారిని హెచ్చరించుచున్నది. ఈ హెచ్చరికను ప్రభుత్వము వారెంతవరకు కొనసాగించెదరో చూడవలయును. దీని పర్యవసాన మెటులున్నను, ఉభయపక్షముల వారును ప్రజలకు తమతమ యభిప్రాయములను తెలుపుట సమంజసముగ నుండును. సహాయనిరాకరణపక్షమువారు, ఇందులకు అభ్యంతరము జూపరు. ఉభయపక్షములవాదములను విని, ప్రజలు వారయంతట వారు సత్యమును నిర్ణయించుకొనుట శ్రేయస్కర మనుటకు సందియములేదు.

3. సదరు ఆక్టుయొక్క 27 వ సెక్షను 2 వ క్లాజులోని 2 వ పేగాలో, 2 వ ను సెక్షను చివరను, “మరియు శాశ్వత శిస్తుతో కూడ చెల్లింపబడిన మొత్తములు స్వామ్యభూముల గ్రామనపుకరీ ఫండు లెక్కకు జనుపెట్టవలయును” అనుమాటలను చేర్చవలెను.

4. సదరు ఆక్టుయొక్క 29 వ సెక్షన్ లో ఉన్న “తక్కిన తాన్సులను” అనుమాటలకు తదుపరి “సదరు ఎస్టేట్లు ఉన్న డిస్ట్రిక్టులోని వైశిష్ట్య ఫండులో నుండి” అనుమాటలను చేర్చవలయును.

5. 31 వ సెక్షన్ లోని, (1) వ ను సెక్షన్ యొక్క (c) క్లాజును, 32 వ సెక్షన్ యొక్క (viii) వ క్లాజును మొట్టమొదట కానించబడినవిధముగా చేర్చవలయును. ఉద్దేశములయొక్కయు, కారణములయొక్కయు వివరణము.

1920 వ సంవత్సరములో కాయవారి గ్రామములోని గ్రామసిబ్బందిలక్షిము హెచ్చుచేయబడినది. ఆ కాయవారు స్వామ్యభూముల (ప్రాప్తయిటరి) ప్రదేశములలో అట్టిహక్కునకు ఏర్పాటు చేయబడియుండలేదు. మార్పు అయినందువారే, ప్రస్తుతము 15.81 లక్షల రూపాయల ఖర్చుకు బదులు 81.50 లక్షల రూపాయల మొత్తపు ఖర్చు అగును. రాజధాని యొక్క ప్రస్తుతపు ఆర్థికస్థితిబట్టి దీనిని కాష్టీయ పన్నుల నుండి భరించుట సాధ్యము కాదు. స్వామ్యభూముల గ్రామనపుకరీ సెన్సును తిరిగి ప్రవేశపెట్టుటకు మద్దేంపడినది. 1922 వ సంవత్సరము సెల 4 వ తేది. మహమ్మద్ హబిబుల్లా ఆర్. రామచంద్రరావు, గవర్నరు మెంటు శాక్రిరి, లా (లెజిస్లేటివు) డిప్యూటీ మెంటు. (ప్రాప్తయిటరి బార్డింగెట్లు)

II కొత్తపన్నులు

1922 వ సంవత్సరపు నె 4 వ బిల్లు గ్రామోద్యోగుల వేతనముకొరకున్న, వారియొక్క విధుల నిర్వహణమునకు సంబంధించిన యితర కార్యములకొరకును, రైతువారి గ్రామములలో ఒక సెన్సును (పన్ను) విధించుటకై న బిల్లు.

1895 వ సంవత్సరపు 3 వ ఆక్టుయొక్క 3 వ సెక్షన్ లోని 1, 3 లెక్కలలో చేరిన గ్రామోద్యోగుల వేతనముకొరకును, వారియొక్క విధుల నిర్వహణమునకు సంబంధించిన యితర కార్యములకొరకును ఒక సెన్సును విధించుటకును దాని యొక్క వినియోగముకొరకును ఏర్పాటుచేయుట యొక్క ముగా సన్నండున, ఇందువలనను నీక్రింది విధముగా కానించబడును.

1. ఈ ఆక్టును 1922 వ సంవత్సరపు మదరాసు గ్రామసెన్సు ఆక్టు అని చెప్పవచ్చును.

2. ప్రకటన మూలముగా ఆలోచనపథిలోని గవర్నరు వర్తింపజేయుటచే మదరాసు రాజధానిలోని జిల్లాకుగాని లేక జిల్లాలోని భాగమునకుగాని అది వర్తింపవలెను.

3. ఆయా ప్రదేశములలో ఏ పేరులతో వ్యవహరించుచున్నను, 1895 వ సంవత్సరపు 3 వ ఆక్టుయొక్క 3 వ సెక్షన్ లోని 1, 3 లెక్కలలో చేరిన, ఈ క్రింది అరు తనకుల గ్రామోద్యోగులకును ఈ ఆక్టు వర్తింపజేయును, ఆతరువాత లేవనగా:—

(1) గ్రామమునందు లేక నాయకులు. (2) పట్టే, మడిగార్లు, పెద్ద కాపులు. (3) కరణములు (అసిస్టెంట్ కరణములుకాదా). (4) గ్రంథులు. (5) జడ్జీలు, తోటి, తండ్లారులు. (6) తలయారీలు.

ఒక గ్రామోద్యోగుడు వైతరకులలో చేరినట్లైన వచ్చినా యను సందేహమున్న సందర్భములో, అట్టి ఉద్యోగముడు వై తరకులలో చేరినట్లైన వచ్చినో రాజో, వచ్చే యెడల వాటిలో ఏ కరణిలోనో వచ్చినో తీర్మానించుటకు ఆలోచనపథిలోని గవర్నరుకు అధికార ముండవలయును.

4. ఈ ఆక్టు వర్తింపజేయబడిన ఏకల్లా లేక ఏకల్లా భాగములో గాని, ఈ ఆక్టుయొక్క కార్యముల నిమిత్తము, రైతువారిపూర్వ

పేజీలో "శిక్షింపబడిన రాజమండ్రి నాయకులు" చెప్పేటట్టి వచ్చుట అను శిక్షి క క్రింద వచ్చిన నాయకుల పేరులలో రాజమండ్రి మున్సిసిపలు వైసు ఖైదుగృహను సబ్బార్థపు అప్పల స్వామిగారి పేరు పొరబడినది ముద్రింపబడలేదు. ఆనాటి ప్రధానస్వామియలలో 7 వ పేజీలో ఆంధ్రదేశ నిర్బంధముల అను శిక్షి క క్రింద అప్పలస్వామిగారిని అనగా సబ్బార్థపు అప్పలస్వామిగారిని అని చదువగోరవలయు. (ఆంధ్ర జిల్లా పత్రిక)

జాబులు

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాలనెనుసంఘము.

యేలూరు - యామానూరి జనగణన క్రొత్తయెన్ని కల సందర్భమున అంధ్రరాష్ట్ర సంఘసభ్యులుగా నుండగోర వారు తమ పూర్తి పేరు, చిరునామా, ఏ కాలనెనుసంఘములో సభ్యులుగా నున్నది, యే తాలూకాలో యెన్నిక కోరుకొనెదము వివరించుచు నొక బాటాపును 15-2-22 తేదీనాటికి జిల్లా సంఘ కార్యదర్శికి పంపవలయును. దాఖలుతో రు 1-0-0 అభ్యర్థి రుసుముకూడను పంపవలయును. ఎన్నికలు కాలనెను సంఘముందు ప్రతి గ్రామమునందును 22-2-22 తేదీ ఆ ప్రాంతములందు జరుగును. ఎన్నికవిధానమును నిబంధనలను ముందు ప్రచురింపబడును.

కార్యదర్శి, దం. నారాయణరాజు.

నెల్లూరుజిల్లా సారాయి గంజాయి నల్లమందు వేలములు.

ఈజిల్లాలో వైదవివరించిన యేలంపాటలు యాక్రింద వివరించిన గ్రామాదులలో ఆయా తేదీలలో జరుగనున్నవి. శూభారం పేట 9-2-22, నెల్లూరు, 10-2-22, కనిగిరి, 11-2-22, కోపూ, 13-2-22, కావలి 14-2-22, కందుకూరు 15-2-22, ఆత్మకూరు 16-2-22, పొదిలి 17-2-22, దర్శి 20-2-22. ఈ యేలము దొనకొండలో జరుగును. (ఉదయగిరి) 21-2-22. ఆయా ప్రదేశములలో నుండు కాలనెను సంఘములు ముఖ్యమైన వారిసహాయమున పీకెక్కిన యేలముల ప్రదేశములలో హాజరయి యుండి యెట్టి దొర్లవ్యమున లేకుండా అంగట్ల పాటలు జరుగకుండా చేయవలసిగదిగా కోరబడుననిది.

కొ. సార్వసాధి అయ్యంగార్ నోటిసు

జిల్లీ తీర్మానముననుసరించి, ఈజిల్లాలోనున్న తాలూకాలు, ఫిర్కాలు గ్రామములు పన్నులు చెల్లించకుండుటకు సంసిద్ధములైయున్న వాటిలో కనుగొనుటకు ఏర్పరుపబడిన విచారణ సంఘమువారి నివేదికను గమనించి, పన్నులవిషయమై సులక్షిత వ్యయము నిర్ధారితపరచుటకుగాను, ఈ నెల ౧౧ వ తేదీ తనివారముగోజున గుంటూరు తిలక్ పేటలో దేశభక్తకొండ వెంకటప్పయ్య పంతులుగారి గృహమునందు మధ్యాహ్నము ౨ గంటలకు "గుంటూరు జిల్లా సంఘసామాన్యసభ్యుల" సభ జరుగును గాక, సభ్యులందరు తమ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాదులలో బాధ్యతకవహించగల ప్రముఖులగు రయితుసాదరులతోను ప్రచారాలలో నూడ తప్పకదూచుచు ప్రాధితులు.

గుళ్ళపల్లి - రామకృష్ణయ్య, కార్యదర్శి.

రాష్ట్రభాషామహిందీపరీక్షలు

మార్చి నెల 26 వ తేదీ ఆదివార మునయును 7 గం-10 గంటలకు క్రిందవివరింపబడిన కేంద్రములయందు హిందీపరీక్ష జరుగును.

కేంద్రములు:— 1 బరంపురము 2 పికాపురము 3 రాజమహేంద్రవరము 4 బెజవాడ 5 గుడివాడ 6 అంగలూరు 7 నుచిలిపట్నం 8 గుంటూరు 9 కూచిపూడి 10 ధూళిపూడి 11 నూరిపూడి 12 నెల్లూరు 13 అల్లూరు 14 గూడూరు 15 మద్రాసు 16 తిండినం 17 మాయవరం 18 తంజావూరు 19 తిరుచనాపల్లి 20 తిరునల్వేరి 21 కలవరూరు 22 కురువెలంగాడ్ 23 కందూరు 24 కోయంబూరు 25 నేలం 26 నెల్లూరు.

ఈపై నడుపరింపబడిన కేంద్రములు కాక యెక్కడైనను పదియంద విద్యార్థులు పరీక్షయందు కూర్చుండినయెడల అక్కడ నొక కేంద్రము ఉంచబడును.

పరీక్షయందు కూర్చుండు వారియొద్దనుండి 3 అణాలు రుసుము తీసికొనబడును.

పతనగ్రంథములు:— (1) హిందీకీమానరీ పుస్తక్ (మద్రాసు హిందీ ప్రచారకార్యాలయము) లేక, బొడిక భాకహరీ (2) బాలరామాధ్యక్షము (3) హిందీశైలిగు తర్జుమా.

సరీక్షాసంబంధమైన వివిధవిషయముల శ్రీమత రాంభగోనరీ, హిందీపరీక్షాకార్యదర్శి నెల్లూరు, ద్వారా వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును. దిగుబాటు పాము ప్రచారకర్తలబ్యాకగాని కార్యదర్శి గారిద్వారాగాని తెప్పించుకొని రుసుముతో సహా మార్చి 10 వ తేదీలోపుగా కార్యదర్శిగారికి పంపవలయును.

సారిహారశర్మ, హిందీ ప్రచారకార్యాలయము,

పక్షములు—స్వరాజ్యము.

చల్లా జగన్నాథం గారు

ఇప్పుడీ దేశములో పక్షము లెన్నియో ప్రబలియున్నవి. మితవాది పక్షము, గాంధీ పక్షము, దేశపాటుపక్షము, నాద్రాసులో ఉపరి జప్తిను పక్షము యిన్ని పక్షమును పనిజేయుచున్నది ఇందు అన్ని పక్షములకును ఉదర్శము స్వపరిపాలనమై యున్నదిగాని జప్తిను పక్షమునకు మాత్రము ఉద్దేశ్యకాంతి యే యతిశయముగ గాన్పించుచున్నది. ఆయొక్క పక్షమున కేమి, యితరపక్షములవారు అదర్శము మెరుకుండ అన్వేషి సహకారమునకై నోచుకొనరైరి- మితవాదిపక్షము ప్రభుత్వ పక్ష మనవచ్చును. దేశపాటుపక్ష పక్షము స్వోదితమే. గాంధీపక్షము ప్రభావతము యాపక్షముల వారి కందఱకు నందని చుచ్చును. అందు మితవాదులకును, అందఱకును తావుగలదు. గాంధీ మితవాదులవలె ప్రభుత్వ ప్రేమనుగోరును అయితే గాంధీపక్షమును జూచి జప్తినుపక్షముమాత్ర మొకటి సేర్వ కొనవచ్చును- బ్రాహ్మణేతరు డగు గాంధీ యేవిధమైనద్యేమను లేకుండ విశ్వమానవదృష్టితో ఉన్నతోద్దేశముతో జనిజేయుచుండ బ్రాహ్మణేతరపక్ష మనిపేరుబెట్టుకొని స్వపక్షమువారి వై ధ్యజము నెత్తుటయో అయితే మాది జప్తిను వ్యాయపక్ష మనవచ్చును- ఆవ్యాయమేమో వ్యాయ వ్యాయ విచక్షణుం డగు భగవంతుడే వివర్ణింపగలడు.

ప్రస్తుతాంశము, మనదేశములో నిన్ను పక్షము లందఱు వలన యభిప్రాయ భేదము ప్రబలి ఉద్దేశ మొకటైనను పాస్పర సంఘర్షణమునకు కారణ మగుచున్నది. ఈ యిన్ని పక్షములలోను గాంధీపక్షంబునకు తేమి, యభిమానలేమి, మిగిలి న పక్షములలో కన్న నధికసంఖ్యాకులు గలరు. గాంధీపక్షము సర్వసమ్మత మైనది. సత్యాన్వేషణజ్ఞతాయక మైనది. అట్టి పక్షము నకలంపించుటకు యితరులకు 7 యిండుం తెలకో తెల్లని డున్నది అకలంపింపక పోయినను దానిని విరోధమానక యభిమానము నైన జూపవచ్చును. గాంధీయహాతుకు అల్ప శ్రేయమునకై గాక, దేశమునకై ప్రజలకై భారత స్వపరిపాలనము కై పాటుబడుచు న్నాడు. అయినను ప్రేమయే మూలాధారము. అయినను కాగ్యేక్షములనన దెలియవు. ఇప్పుడు ప్రభుత్వ పద్ధతిలో మార్పు బెచ్చి ప్రభాస్వాతంత్ర్యమును నిలువబెట్టి స్వప్రయత్నముల శ్రేయముల స్వప్రభావరాగముచేతను ధర్మ బుధిచేతను గాని ప్రస్తుత ప్రభుత్వాధికారులవై ద్యేమము నలన గాను. ధర్మము బోయి యధర్మము పాలించునపుడు ధర్మసంస్థాపనకై గాంధీ నంటిగహాతుని క్షయహింసామాధ్యమన పాలు బడెదరు. కేవల భౌతికదృష్టితో, నున్నతాద్యము లేకుండ సంతుచిత స్వభావులై, దూరబుద్ధి లేనివారలకు ధర్మాధర్మ విచక్షణజ్ఞాన ముండదు. ఒకవేళ యధర్మము గుర్తించినను ధర్మ సంస్థాపనమార్గ మాయజాలును. తన్మార్గమును గుర్తించినది గాంధీయహాతు డొక్కడే. ఆయన స్వదేశమును పరాధీనమై యున్నదానిని స్వాధీనము జేసికొనకంజును గట్టికొనియున్నాడు. వివిధపక్షములవారు విరోధమానినను ప్రభుత్వమువారు తమదృక్పథమును మార్చుకొనకుండ నిర్బంధవిధానము నెంతవిశృంభింప జేసినను గాంధీకంటి మహాత్ముల సంకల్పమునకు వికల్పము రా నెదరు. ఉద్యోగసంకల్పముననే విరోధులు స్నేహితులు గాగలరు. విజయము నిస్సంకోచముగ చేకూరును. వివిధ పక్షములవారును యేకముఖమునకు రావలయును. ప్రస్తుతప్రభుత్వవిధాన మందలి లోపములను తమకు దెలియకున్నను ఒకరు చెప్పినపుడైన గుర్తింపవలయును- అలాపములు బోయి ప్రభాత్యేమమునకై యుక్తమగు నుత్తరప్రభుత్వమును స్థాపించ ప్రయత్నింపవలయును. ఇట్టి ప్రయత్నమును గాంధీయహాతుకు సలపుచున్నాడు భారతదేశములో నధికసంఖ్యాకులకు హిందూ మహమ్మదీయులకు సంయోగము గలగజేసెను. అప్పు శ్రేయాదోషమును నివాహ జేయునైను. ఇదియంతయును దేశములో ద్యేమమననది లేక ప్రేమ స్వసమత్వము స్థాపించుటకే కరూ జేసినది. ఈ విషయమును యితరపక్షములవారు గ్రహించవలయును. ద్యేమభావము విజయవలయును. అందఱకును లాభదాయక మగు స్వరాజ్య సంపాదనముకై తొగ్గము జేయ సుగీర్ణులు గావలయును. సంఘర్షణ కైదుము, యన నుత్తని సర్వధా నునయునం జిహ్వాని భిక్షుభిన్న మార్గముల సంరంభక సంఘభావమునొనండువలయును. కావున వివిధపక్షంబులకు లాగా, సత్య స్వరాజ్య ద్వాయకమగు గాంధీ పక్షంబునకు కలై, లేదా, వివిధమానులై యుండి స్వరాజ్యసంస్థాపనము

వేల్పు యువరాజు

యువరాజుగారు భోపాలుసంస్థానమునం దున్నారు. అచ్చట వారిగౌరవాగ్ధమై చేయబడిన ఏర్పాటులన్నియు చక్కగ నున్నవి. నవాబుగారిగారు స్వయముగ అన్ని ఏర్పాటులు చేయుచున్నారు. పోలోపండులకు, మృగయానినోదములకు, ఉత్సవములకు కొరత లేదు. యువరాజుగారు 7 వ తేదీరాత్రి గ్వాలియరుకు ప్రయాణమయ్యెదరు.

గ్వాలియరు.

యువరాజు 8 వ తేదీ ఉదయం గ్వాలియరు చేరిరి. పిరి స్వాగతమునకై చేయబడిన ఏర్పాటులలో ఎట్టికొరతయు లేకుండెను. అలంకరింపబడిన ఏనుగులు, గుఱ్ఱములు, శత్రుములు, చావరములకు కొడువలేదు. మహారాజా సింధియాగారు తనకుమార్తెతోను, కుమారునితోను స్త్రీమనుబువ్వై యువరాజునకు స్వాగత మొనంగిరి. (సింధియామారుని పేరుగార్జునమార్తెపేరు మేరి) ఉచితగౌరవములు జరిగెను.

లక్ష్మణముగిసిపాలిటి వారు యువరాజునకు స్వాగత పత్రము సమర్పించిరి. యువరాజు ఇట్లు శత్రుత్వ తర మిచ్చి:— "మీస్వాగతమునకు వందములు సమర్పించుచున్నాను. మాకు టుంబమునకు చేరినవా లెల్లప్పుడు మీనుభయ సరయుచున్నాడు. భారతీయుల స్నేహము పొందుటకును వారి యెడల సానుభూతి కనపరచుటకును నేను యావర్తటనము గావించుచున్నాను. ఔదార్యము గల ప్రభువు మిమ్ములను పాలించుచుండుట సంతోషదాయకము."

8 వ తేదీ రాత్రి యువరాజుగారు గౌరవాగ్ధమై ఒక గొప్పవిందు జరిగెను. ఆసంద్భ్యమున యువరాజుగా రిట్లు చెప్పిరి:—

"మీరు నాకొనంగిన అద్వితీయమగు స్వాగతమునకు వందములు సమర్పించుచున్నాను. స్వామరాజ్యమునకు ముఖ్యస్నేహితు లగువారిలో నొకరుగ మిమ్ముల సంధర్పించుభాగ్యము కలిగి నందులకు సంతసించుచున్నాను. మీ ప్రత్యభయక, కీర్తినిగ అన్వే తీయములు. దీనికారణ మొక్కటియే. మీరు ప్రతివిషయమునందును, ముందుజేతుక నాలుగింపక, దేశక్షేమము కొరకును. సార్వభౌమునకు సహాయము చేయుట కొరకును ప్రయత్నించుచు న్నాడు. ఇందుగల్గిన మీరు ప్రజల యొక్కయు పాలకులయొక్కయు విశ్వాసమునకు పాత్రులై యున్నారు. మీరు రాజ్య భారము వహించినది మొదలు స్వామరాజ్యమున కెన్నిసభ్యులలో సహాయము చేయుచున్నారు. వై నాలో మీరు స్వయముగయు దృమొనర్చిరి: విరోధానుభవం గ్రామ సమయమున మీరొనర్చిన విషయము:కు, నిప్పుండల సహాయమునకు మిలములేదు. ఇదికాక నైనికులకు మీరు చేసిన సహాయము మిగల ప్రకటితని యము. ఈ గాఢమైండు మీరవిపాలనము అన్నిసభ్యుల ప్రభా సమర్థముగ నున్నది. మీయొక్కయు మీకుటుంబమువారియొక్కయు ఆయురారోగ్య విశ్వరూఢిగిచ్చి కొరుచున్నాను"

లాహారునందలి భాల్సాక శాకాల పరిపాలనసంఘము వారు యువరాజునకు స్వాగత మొనంజులయనని తీర్మానించు కొనిరి. సంఘమునందు నలుగురు సభ్యులుమాత్రము తీర్మానము నెరిరిందిరి. యువరాజుగారు లాహారుకు వచ్చునప్పుడు భాల్సాక శాకాలను చూచెదరు.

భారతదేశపటము:— తీలాధరు సుజ్ఞితే సంపకు గారిచే బొంబాయియందు ప్రచురింపబడిన "1919౯౦ భారతదేశ పటము" అనుపటము ప్రభుత్వము వారు కరప చుకొనిరి.

ఆసహాయకృష్ణ జననము:— ఆనుపటము (ఎల్. కె. ఢిల్లీ, కలత్తై) నూడ కరపరచుకొరి.

పాపట్ల నయికోర్కె

అనలు నె 8 రూ 1921

పుచ్చా లక్ష్మీనారాయణ- వారి

యె ది రి

ప్రతివాదులు- 80. నాగండ్ల నానయ్య, 81. యారామయ్య, 82. కొల్లూరు సుబ్బయ్య 123. గుడిమెళ్ల రంగనాయకగార్లు

వై ప్రతివాదుల ఆక్షేపణ నిమిత్తం 15-2-22 తేదీ నాయదా నేనుబడినది. తి గోనాన వారి ఆక్షేపణలు తెలియ పరచుకొననియెడల యత్నపాట్రి ద్వి ఆవును.

కె. కొర్రెలింగం

వ్యతంతరేఖలు

విశాఖపట్టణము

(విశవిలేఖనము)

ఫిబ్రవరి 1:- మావిశాఖపట్టణమున ౧౮౮౪ వ శతాబ్దము ప్రకారము వేయవేలమంది నివేషించిన 'ఆభివృద్ధి' యను నాటకమును మొన్న ౪ తేదీన తీర్చిదిద్దిన వైద్యవిద్యార్థిబృందమువారు ప్రదర్శించిరి. తీర్చిదిద్దిన నాటకమున శ్రీ దీవిజలు మేజిస్ట్రేటువారి నాటక మాడబోవునన్నామని లేఖ నందిరి.

పోలీసు యిన్స్పెక్టరు వారు వైవాటకమును చూడబోయినవారి నెల్లూరు నిర్బంధించి నకునది దండోరా యొకటి కొట్టింది, ఆశ్రమము వద్ద తీర్చిదిద్దిన కొనుపాతిని, భూమిపట్టుకు కొంతవంద నివేషింపమందిరి. ఎంత చేసిన 'కేమి నాటక' కాల లోని ఫలము పూర్తికావే నందెను. తిరిగి ఆనాటకమునే వారే నిర్వహణ గూడ ప్రదర్శించిరి. మఱియు తొలిసారి రాత్రి క్రీసేవా సమితివారికి ఆనకావల్లి ప్రభుభూమి రు ౨౫-౦-౦ లు కట్టుములు చెడించినందులకు వారి కంతయు సభించినములు.

వెంకటగిరి.

(విశవిలేఖనము)

ఫిబ్రవరి 2 వ తేదీన యిచ్చట సారాయి అండ్ ట్రేడింగు బిజినెస్సును నెల్లూరు నుండి ప్రచారకుడు పహనుమత్ ఖాన్ మొహిద్దీన్ ఆ పాటల విషయమును యిచ్చటికి రాగా వారికిని యీ గ్రామపాటలు 10 మందికి 144 క్లక్ నోటీసులు జారీ చేయబడినవి.

నెల్లూరు ప్రచారకుడు యిచ్చటగిరి వెంకటసుబ్రహ్మణ్యం యీ గ్రామములో గాంధీ చివ్రోవద్ద వుపన్యాసము యిచ్చినందుకు పట్టికలోను ఆటంకపడినాడని 283 క్లక్ (క్రొంద) నేము మోపుట 15-0-0 లు జరిమానా విధించిరి. ప్రచారకుడు జరిమానా చెల్లించుటకు నిరాకరించగా రెండు నెలలు విడిఖయరు విధించి జరిమానాయే విధముగా నయినను నమూలు చేయించు నని శర మేజిస్ట్రేటుగారు నుడిచిరి. ప్రచారకుడు బాలదయనను వైద్యముతో జరిమానా చెల్లించనని చెప్పి కారాగారమునకు వెళ్లినాడు.

గండవరం వార్తలు.

ఈనెల 5 తేదీ సాయంకాలము నెల్లూరు వాస్తవ్యులూ శ్రీరామి పాటూరు బాలసుబ్రహ్మణ్యగారు స్వరాజ్యతత్వమును గురించియు సమైక్య దేశభక్తిని గూర్చియు శ్రీలవ విభులముగా బోధించిరి.

ఈ గండవరమున మాగ్రామవాస్తవ్యులు శ్రీయంత బల్ల వెంకటసుబ్రహ్మణ్యగారు తిలకు స్వరాజ్యనిధికి నలువది రూపుములు విరాళ మొసంగిరి.

ఈనెల 12 తేదీ చుట్టూము రిఘంటలకు యీతాలూ కా ప్రధను సామ్యసభ సంఘ కార్యాలయమున జరుగును.

మర్రిపూడి

హిందీప్రచారక సంఘమువారు మా లోకక మీద శ్రీ యంత మిట్టవొడ్డి రాజా నరసింహరావుగారిని మా గ్రామములో హిందీ నేర్పటకు పంపినారు. మర్రిపూడి శంకర గ్రంథాలయములో లోక కు మూడు పర్యాయములు హిందీ పాఠములు చెప్పట ప్రారంభింపబడినవి. యిప్పుడు ౨౦ మంది విద్యార్థులున్నారు. ఇంకను చుట్టూట్టగ్రామములవారు వచ్చెదరని తలచుచున్నాము. గతకు చెరువుకొనదలచినవారు వెంటనే రావలయునని ప్రార్థించుచున్నాను. (కంబంపాటి రామకృష్ణయ్య)

కొలంక

ఫిబ్రవరి 12 వ తేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ అంధు కావ్యనిధి శ్రీ చెలికాని బద్రినాథు దొరగారు సహాయవాదసభ గావించి గని యు దానికి యి నాట ప్రయత్నములు గావించిరియు ఏమేమో విలేఖ ప్రచారము చూడంగల లక్ష్యావృత్తిగారికి ఇది కళంకమా పొందినట్లునై నున్నది. ఇదిగతము లభ్యములు-లక్ష్యావృత్తిగా సంబంధిని శోధ్యము గలిగింపగోచరమే వారు దేశభక్తియై యెన్నెన్ని పరమోదకావ్యముల నేయుచున్నదియు నేలు నగడింప అనగత్యము. నేటికినిరాటులు చేయించిపేదల కిచ్చుచున్నార కాంగ్రెసుకినులో సంతకము చేసి తిలకునిధి గూడ చెల్లించిన ఒకనాటియనభ్యుని పేరునకు లోటు దెచ్చుట అసంభవము. — యథార్థవాది.

2-వ ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సు, కలకత్తా

కలకత్తా:- 1922-జనవరినెల 28-29-30-31 ఫిబ్రవరి 1 తేదీలలో బెంగాల్ గవర్నర్ అధ్యక్షతన కలకత్తాయూనివర్సిటీహాలులో 'సెంట్రల్ ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సు' జరిగినది.

ఈసభకు ఇండియాలోనుండు బాంబే, మద్రాస్, అల్మోరా, బీహార్, పంజాబ్ మున్నగు ప్రదేశములనుంచి వచ్చిన పండితులేగాక సిల్హెట్, బర్మా, చైనా, స్ట్రాంసునుండి కూడా ఏకేంద్రి. అనేక శాస్త్రములలో చాలా చక్కలు జరిగినవి.

ఈ సభానిర్వహణము నిర్వాహకసమితి హైకోర్టుజడ్జి వైస్ ఛాన్సలర్ అరు శర్ అప్రోప్ ముఖ్యంగా ఉత్సాహ ప్రాధాన్యముతో జరిపింట్లు కన్నట్లుచున్నది.

ఈసభకువచ్చిన డెలిగేట్లు మొత్తం ౨౦౦ మంది యందురు. దినమునకు 3 గంటలు సభయూ మితకాలమంతయు ఒక్కొక్క ఒమిద్వార్ తినకెప్పుతో ట్రాంస్లేషరు వైకలాలను అనుష్ఠి యాడెలిగేట్లును తీసికొనిపోయి కలకత్తాలో మాడ దగిన విశేషస్థలములను తన గృహములను చాల గౌరవముగా చూపించుటతో గడిచిపోవుచుండును.

ఈసభయందు పునాలో జరిగిన ఫస్టు ఓరియంటల్ కాన్ఫరెన్సులోవలె శుద్ధసంస్కృతపండితులకు పరభాష తన కల్పించ నందున డెలిగేట్లుసంఖ్య చాలా తగ్గిపోయినది. అయినను చాచుటకు నశింపచేయబడిన మహామహాప్రధాన్యాలకు తోవతొక్కొక్క పండితప్రభులు చాలామంది సభనలంకరించిరి.

ఇంగ్లీషు పండితులు మాత్ర ముతస్వాసములు పూర్వవిమాంసము నేనాద్రము ఇతర శాస్త్రములలోను చాలామట్టుకు జదిచిరి. 29 తేదీన నేటికే శతాబ్దములో మహాత్మ్యయమును ఒక పుత్రికకు మద్రాస్ నుండి వచ్చిన శ్రీమాన్ విద్యారణ్యపంచాన రామచంద్రా చార్యులగారు చదువలసినవరుస నెం. ౮ వచ్చి నంతట నీ యుతస్వాసము శుద్ధ సంస్కృత హైందున చదువ నొల్లదని యాక్షేపించిరి. డిబంబర్ 14 తేదీకి లోపలనే నానల్ల పంపబడిన ఉపన్యాసములనుకూర్చి వైస్ ఛాన్సలర్ అంగీకరించి తీర్పులో చేర్చుచున్నార గాన చదివుటకు అధికారము గలదనియు పూర్వ కాన్ఫరెన్సులోకూడ నేను ప్రవేశించియుంటిని. అందుకల్ల ఒక అధికారవిశేషము గలదనియు అచార్యులు గారు తెల్పిరి. అంతట వైడికే శతాబ్దము ప్రెసిడెంటుగానున్న పూనా కాపురములు డాక్టర్ బెల్వాగృత్ గారు చాలా యోచించి పూనాసభలో డెలిగేట్లుగా నుండువారు చదువనోవును అను విషయమును సభ్యులకు తెల్పి ఉపన్యాసము చదువుటకు శుద్ధసంస్కృతపండితులలో ఈ చార్యులవారొక్కరికి ఉత్తరు విచ్చిరి. అంత అచార్యులవారు ఉపన్యాసమును చదివినది ప్రెసిడెంటుగారు ఒకర్నించి వారు ఋగ్వేదము ఆశ్వామయ నూత్రము అయినందున ఈ ఉపన్యాస పుత్రిక స్వయముగా పరిశీలనార్థము తన బసకెత్తుకొని పోయిరిగాని సభలో నుంచ లేదు. అంతరాతివేక నా యుపన్యాసంబును అమూలము పరిశీలించి ముద్రనార్థము డాక్టర్ ఖుడాగృత్ పరమగు యిచ్చితి. ఫిబ్రవరి 1 తేదీన రామకాలనిర్ణయమునుకూర్చి సంస్కృతోపన్యాసమును వైస్ ఛాన్సలర్ ప్రెసిడెంటు అయిన రాయబహదూర్ జోనేశ చంద్రరాయ విద్యాసాధిగారిచే చదివితి. నవనాగరికులుకూర్చి యుక్తములైనయుత్తులచే ప్రాచీన సిద్ధాంతమైనను ఆనం దించిరి.

శ్రీనితా రామకాలనిర్ణయమునాటక ప్రమాణమువలూరు

విశాఖపట్టణము నాటకశాలలో

ఈ దిగువ నాటకములను ప్రదర్శించెదరు.

ఈనెల 12 వ తేదీ ఆదివారము

పాదుకా పట్టాభిషేకమును

ఫిబ్రవరినెల 15 వ తేదీ బుధవారము

ప్రహ్లాద నాటకమును

ఈనెల 18 తేదీ శనివారము

శాకుంతలనాటకము

రాత్రి 9-30 నిమిషములకు ప్రారంభము

టిక్కెట్లు విక్రయము - గూ 3, 2, 1-8-0, 0-12-0, 0-6-0.

శ్రీలంక గూ 2 0-0, 1-0-0, 0-8-0.

M. N. Rao   Yadavalli Suryanarayana

Zamindar,   Rao

Hon. President,   Manager

ఈమని జపులు.

తెనాలి తాలూకా యీమని గ్రామమున ఫిబ్రవరి 5

తారీఖు సాయంత్రము ౪ ఘంటలకు తెనాలి తాలూకా తహశీలుదారుగారు జంధ్యాల స్వామిశాస్త్రిగారున్న దుగ్గిరాల ప్రేషక్ సముయ్క్ స్వేచ్ఛరు పాతూరు లోకస్వామిగారున్నా మాగ్రామమునకు దయచేసి రయతులదకు విలిచి పన్నుల చెల్లించవలసినదిగా చెప్పినారు. రయతులదకు మాకు కాంగ్రెస్ ఆజ్ఞయే ఆజ్ఞగాని యితర ఆజ్ఞలతో మాకు నిమిత్తము లేదు. మాగుంటూరుజిల్లా కాంగ్రెసువారు ఫిబ్రవరి ౧౦ వ తేదీవరకు పన్నుల నిలుపుదల చేయవలసినదిగా తీర్మానించుటచే మేమంత వరకు యివ్వచుని చెప్పినారు. అందువీడ తహశీలుదారువారు నాముచ్చ నమూలుచేస్తుందని నెలవిచ్చినారు. సముయ్క్ స్వేచ్ఛరు వారు. రేపు నాదెబ్బచూపించెనని తెదరించినారు. కాని గెలుతులెన్ను జడసి పన్నుల నివ్వనందున వెడలిపోయినారు. చురు సటి దినము ౧౧ మంది రిబర్సు పోలీసులతో తహశీలుదారున్నా సముయ్క్ స్వేచ్ఛరున్నా ౧౧ ఘంటలకు గుట్టుపుబడ్డ మీద, వేంచేసినాట. అంతట జపులకు మొదలుపెట్టినారు. గ్రామములోని రయతులు డిల్లీ మరగులు పూర్ణముగా నిర్వహించి కాంతినాతారణమునకు లలదినవారు గనుక ప్రతిరయతు నాయంటికి వచ్చి జపుచేయుము నాయంటికి వచ్చి జపుచేయుచుని, నిశ్చలమైన వైద్యముతోను సహాయనిరాకరణము నందితి పట్టుకదలచేతను పలుకుచుండిరి అంతవారు తిలుపులాదిసి జపులచేయుచుని చెప్పామన్నను 'యజమానిలేని కొన్నియండ్లలోనికి జొరబడి తిలుపులు ప్రద్రలుచేయు తప్పెల సామగ్రి నలగగొట్టియు, యిండ్లలోని వస్తువులు జూరారు కరజిమ్మియు మొదలగు దుష్కార్యములు చేయుచు చివకు పెద్దిరాజు వెంకట సుబ్బారావుగారియంటికి వచ్చిరి. అచట వారిత్తి మాత్రమే యింటిలో వున్నది. కిస్తు యిచ్చుచుని తహశీలుదారు అడుగగా ఆమె 'మేము కాంగ్రెస్ తీర్మానానుసారము ఫిబ్రవరి ౧౦ వ తేదీవరకు యివ్వచుని అనుటతోడనే తహశీలుదారు విశ్చలకడ్డు వెకి జపుచేయుచుని పల్కిరి. యజమాని తల్లిగారు ౧౪ పుట్టుగల వడ్డపుని జూపి నీకు కావలసి యుంటే యీ ౧౪ పుట్టు జపుతేనుకో నీ నేమిచేసినను నేను కాంగ్రెసు ఆజ్ఞప్రకార ముందుగాని నీ తెదరింపులకు అడాబిల్తరు జనువ నని నెలవిచ్చినారు. అంత వాడ 8 బస్తాల తిత్తుల వడ్డ వెకి జపుచేసినారు శ్రీపతి పండితారాధ్యుల కోటయ్యఅయ్య వారు రు ౦-౧౦-3 యలు యివ్వలసియుండగా రు ౧౦ యలు కిమ్మరుగల యిత్తడి గంగామును తహశీలుదారుగారే యింటిలో జొరబడి తీసికొనివచ్చి జపుచేసిరి. ఎందువల్ల సనగా కోటయ్యగారు రు 3-౦-౦ లు కిమ్మరుగల చెంబులు యిచ్చి జపుచేసుకో అని అంటే తహశీలుదారు నీయిచ్చమా (నాస్వేస్సు) అను మొదలగు బూతు మాటలతో లోన జొరబడి గంగాళము గెత్తుకొనివచ్చి జపుచేసి మెదలితివా కాల్చి వేస్తా నని పోయిరి తరువారే కూనల బాపయ్యగారి యింటికి వెళ్లిరి. బాపయ్యగారు పోలమువెళ్లిరి. వారిని పిలిపించెదము అగు మని వాలంటియర్లు ఎంత బ్రతిమాలినన వివక దుర్భాషలలో నలంటియర్లు తిట్టుచు రిజ్యురు పోలీసుల వరుసగా నిలువజెట్టి తుపాకులుపెట్టి తిలుపులు బద్దలుకొట్టి లూటీచేయుమని ఉత్తరుయిచ్చినారు రిజ్యురుపోలీసులు మాత్రము ఆపని చేయలేదు. అంత ప్రాద్దుహాకినది. రిజ్యురు పోలీసులు తహశీలుదారుగారు వెళ్లిపోయినారు ఈనాడు గుంటూరునుండి యూగో పియక్ పోలీసుతోసహా ౧౧ ఘంటలకు దయచేయుచు ననియు ప్రజలను మాడ్చివేయుచు ననియు శ్రీవారు నెలవిచ్చినారు ప్రజలెల్లరు దృఢనిశ్చయమై మన ప్రాణములు పోయినను ఆదులు పోయినను రిజ్యురు పోలీసులు కాంగ్రెసు ఆజ్ఞలకు విరుద్ధముగా కిత్తులు చెల్లించరాదనియు శ్రీగాంధీమహాత్ము డాక్ట యిచ్చే నుగా గ్రామములలో మా గ్రామము కూడా చేర్చవలసినదని జిల్లా కాంగ్రెసువారిని కోరుటకు తీర్మానించుకొన్నారు. మా గ్రామమున నిస్సటికి ౨౨౦ మంది వలంటియర్లున్నారు. వార జహుకాంతముతో అధికారులు నేయు దౌర్జన్యములకు తెదరక నిశ్చలచిత్తముతో ప్రశంసనీయుగా కార్యక్రమమును నిర్వహించినందుల కంతయు నందనీయులు.

మాదిగాజు నుత్తుంజనురావు, పుల్లిపాక వెంకటరామా రావు, శ్రీపతి పండితారాధ్యుల వాగలింగ శాస్త్రి, శ్రీపురమల్లాలక్ష్మీనారాయణ, పెద్దిరాజు వేంకట్రామయ్య

నెల్లూరుజిల్లాలో మర్రా||రా||శ్రీ తిక్కనరపు రామి రెడ్డిగారికి ఒక సంవత్సరము కిరినెట్టి విధించినందులకు సానుభూతి తెలుపుచు గూడూరుతాలూకా జెల్లూరుగ్రామ మున సము మ.రా.రా.శ్రీ నెలబల్లె యానాదిరెడ్డిగారు తమముననలు నాకరికి రాజీనామా నొసంగిరి యొకరు దెల్పుచున్నారు.

నిర్బంధవిధాన విజ్ఞంభణము

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేఖకు మహాత్ముని మరియు పంపిన ప్రత్యుత్తరము

సూరతు అహమ్మదాబాదు మ్యూనిసిపలు సంఘములను నిలిపివేయుట

బరోచి ఖిలాఫతు సంఘ కార్యదర్శికి శిక్ష.

చారిచారా చార్జన్యమును ఘోరకుపూరు నాయకులు తీవ్రముగ ఖండించుట - ఆ మండలమున

నాజ్దోలునునును ప్రారంభించరాదని కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షుడు మహాత్మునకు తెలిపినపుట

బొంబాయి

ఇండియా ప్రభుత్వమువారి లేఖ
మహాత్ముని ప్రత్యుత్తరము

మహాత్ముడు యూలై 1 వ తేదీని బాన్స్లోలినుండి రాజ ప్రతినిధికి వ్రాసిన లేఖకు ఇండియా దొరతనమునా సంఘీభావన ప్రత్యుత్తరమును చూచి మరల మహాత్ముడొక దీర్ఘగు ప్రత్యుత్తరము వ్రాసాడు. ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిన లేఖలో సమస్యకు సంబంధించిన యుక్తివిషయము తెల్లు చూరుగుపరుప బడెనో స్పష్టమగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి టెల్లుచేయుదురని నేనెన్నడును తలపలేదు.

మొదటివిషయ మాజ్దోలునును

అజ్ఞోల్లంఘనము నవంబరు 4 వ తేదీని ప్రారంభించబడెనా? లేదు. ఢిల్లీలో నవంబరు 4 వ తేదీని జరిగిన కాంగ్రెసు స్థాయిసంఘసభలో తీర్మాన ముమోదించబడినది గాని ఆ తేదీని దేశీయులు దాని నంగీకరించలేదు. సమస్తి అజ్ఞోల్లంఘనముబొంబాయి అల్లరులవలన పూర్తిగా నప్పటికి నిలిపివేయబడెను. అట్లు నిలిపివేయబడినసంగతి పత్రికలలో ప్రకటింపబడెను గాన నాసంగతి ప్రజలకును ప్రభుత్వమునకును స్పష్టముగా తెలిసియున్నది. ప్రజలలో నిరంకుశ దొరతనమును దౌర్జన్యప్రభుత్వమును పూర్తిగా నిర్మూలించుటకు ప్రయత్నించుటకు ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. వలంటీరులకు ప్రత్యేక ప్రమాణ పత్రము విధియింపబడెను. వారు దానివై సంతకముచేయవలెను. ప్రజలకు దౌర్జన్య రాహిత్యమును గూర్చి సదా బోధించుటయే వలంటీరుల ముఖ్య కర్తవ్యము. బొంబాయిలో జరిగిన అల్లరులవలన ఆనాడే కలకత్తాలో జరిగిన హత్యలకు గురైన వలనను ఇండియా దొరతనమువారు విచారము పూర్తిగా గోల్పోవుట చాల దురదృష్టము. కలకత్తాలో ఎక్కడనైన ఎవరో కొందరు బెదిరించియు యుండవచ్చును. ఇండియా దొరతనమువారిని వంగరాష్ట్ర ప్రభుత్వమునకును యిట్టి యుద్ధావాసాధి కలుగుటకు హితములు పూర్తిగా నెదిరించవలసిన కలిగిన దురాచారము కారణముగాని ఎవరో బెదిరించుట కారణము గాదు. అప్పటికే నిర్బంధ విధానములులున్నవి గాని రాజ్యరోహి సభా, క్రిమినలు ఆమెండుమొట్టు చట్టములకు సంబంధించిన వుత్తరువుల ప్రకటనముతో జయలుచేసిన నిర్బంధ విధానము అసహాయ వాదులవై అగ్నిగోళమువలె వచ్చిపడినది. ఈ యుత్తరువుల వలనను దేశము చిత్తరంజనము, పండిత మోతీలాలు నెహ్రూ లాలా లజపత్ రాయ్ మున్నగు ప్రముఖులను అరెస్టుచేయుట వలనను స్వరక్షణార్థ మాజ్దోల్లంఘనమునో లేఖ సత్యాగ్రహమునో ఆవలంబించుట తప్పని సరియైనది.

నిర్బంధవిధానపు చర్యలక్రమములు.

ప్రభుత్వమువారి నిర్బంధవిధానపు చర్యలందరకు మేమియును లేదని ఇండియా దొరతనము వారిలేఖలో వివరింపబడినది. (1) ఎంటర్లీలో యుద్ధాగ్రుకు తుపాకులను కాలవట్ట; అవట శవముపట్లగూడ కేవలము దుండొరులు గొంతు భావమును చూపుట (2) సివిలుగాడ్డు లాసరించిన ఘాతుక కృత్యములు నిజమని యెఱుఁగినచో నంతి యెల్లవారు నెరుగుదురు (3) డక్టర్ గుప్తను మోటుతనముగ చెదగొట్టుట ఆసభకు వచ్చిన వారిలో నే నేరమును చేసినవానిని కట్టుపట్టుకొని లాగుట (4) ఆలీఖురులో వలంటీరులగుడ నిట్లులే చేయుట (5) లాసారలో వలంటీరుల ప్రజలను నిష్కర్షణముగ నతి ఘోరముగ బాధించుట. ఈ విషయమును విచారణచేసిన సభము వారిది యంతయును సభ్యమేనని పూర్తిగా నిర్దోష పూర్వముగ నిర్ధారణ చేసియున్నాడు. (6) అధికారు లెవ్వరు నువ్వరి నొసగుతుండనే యొక వైవిధ్యోద్వేగియు నతని వైవిధ్యమును గ్రామములను నొకొకనుట. ఈవిషయము నిజమని నీహారు రాష్ట్ర

ప్రభుత్వమువారి యొక్కకొని. (7) కాంగ్రెసు ఖిలాఫతు కార్యాలయముల సర్వరాత్రివేళ సోదాచేసి ఆటనున్న వారిని అరెస్టు చేయుట. ఇట్టి దౌర్జన్యము జేయుట మితిమీరి యును చున్నది. పంజాబు దురాచారములను గూడ నివారించి పోయినది. పంజాబు దురాచారములు ఏ ఏ లో వశ మాంశ మైన కొవని చెప్పవచ్చును. పంజాబు దురాచారములలో ప్రాకడపు వుత్తరువును జలియను వాలా బాగు మహామరణమును వగవినో తక్కిన దురాచారము తిప్పటి దురాచారముల ముందు పూర్తిగా మరుగుపడి పోవుచున్నది. జలియనువాలాబాగు మరణముగూడ పిరితోపోల్చి చూచిన మాత్రమే నిరహించుటకు కార్యమే. ఇప్పటి దురాచారములన్నవో కేవలము కల్మషకృత్యములు. నిరహించుటకై ఇట్టి బాడి చాలక కాబోలు చెరసాలలోగూడ కఠినములగు నియంధనము విధించుచున్నాడు. చెరసాలలయం దుండబడినవారు బాల్యుగ నరవాన్యల క్షేంపబానుటకంటె చేసిన అపరాధములకుయెనునెదరు. ఈ పేర్కొనబడిన విషయములందలూ నూత్రమైన సత్యమే వివరణ మున్నవో నేను బహిరంగముగ యువణ గోచరము. ప్రభుత్వ సంబంధముగాని పురుషులైన స్త్రీలైన విచారణకర్తలుగా నేర్పడిన యీ విషయముల సారాంశముల నన్నిటిని రూపుచేయుటకు నేను పూచీపడెదను.

బొంబాయి అల్లరులు

బొంబాయి అల్లరులు చాల అసహనకరములు సంభావకరములు యైన మాట సత్యమే గాని వృత్తిపండితుల విమర్శలలో 40 గురు అసహాయవాదులును వారికనుకూలమైన యున్నాడు. గాయములు తగిలిన 400 మంది లేదా నిర్ధారణగా 500 మంది యుతుంటుంటున్నాడనే నీతిగలవాడే. సహాయవాదులును అసహాయవాదులును వారి కనుకూల రకు తుంటుంటున్నాడనే సత్యమునకు దంగిరి దాని ధట మనుభవించిరిగాని అంతి ప్రజలకు కలవరమును నివారించి కొందిని నెలకొల్పినవారు అసహాయ వాదులే అను విషయమును మరుగుపరచెను. సహాయవాదులును స్వతంత్రులునుగూడ కొందరి నెలకొల్పిటలో సహాయవాదులకు మోపుగా తోడ్పడిరి.

అమెరికనుమొంట్టు తానొక ప్రయోగము

సహజముగ నింతిరహాన దౌర్జన్య మొనరించుచు బెదిరించుచు సంభాషింప వలసినసంఘములందు మొంట్టుగా నున్నారో అజ్ఞోల్లంఘనములకు మూత్రమే యీ చట్టము ప్రయోగించబడుచున్నది (ప్రభుత్వమువారు నడిచిన విషయము పూర్తిగా నిరాధారము. ప్రస్తుతము ఆ కానకమండ్రం క్షేంపబడి చెరసాలలో నున్నవారిలో యెందరో కేవలము నిరహించుట కలరు.

ప్రభుత్వమువారి లేఖప్రభావము

అతినోదరులు తుమాహు నిచ్చివచ్చును అసహాయవాదుల కృత్యములు దౌర్జన్యవిగ్రహములుగా నుండునంతకాలము తటస్థ భావము నవలంబించుటకు ఇండియా దొరతనమువారు నిశ్చయించిన విషయము సభ్యముగాదని యీలేఖయందు ప్రభుత్వమువారు వ్రాయుట చాల విచారకరము. అందులకు ప్రమాణముగా వారిలేఖలో సూచించిన వెనుకటి ప్రకటనమునందలి విషయములలో ప్రతివిషయమునుగూడ దొరతనమువారు తటస్థ భావమును పూనదలచినను సంశయమే పూర్తిగా గ్రహపరచుచున్నది. అసహాయవాదు లాసరించుకృత్యములలో కొన్ని కాన నాత్మరముల ననుసరించి నేరములే యైనను అవి దౌర్జన్యవిగ్రహములుగానున్నవో కల్పించుకొనుటకుయే మొదట దొరతనము వారినికల్పింపు. ఇప్పుడు సహాయవాదు లాసరించు కార్యములలో అక్రమములనుజేసినవి యన్నియు ప్రభుత్వమువారి క్రొత్త యుత్తరువుల వలననే కలిగినవి. గాన వా రాయుత్తరువులను రద్దుచేసినవో నీ కార్యములను తక్షణమే కట్టుబడినపుడు.

ఫటా ఖైదీలు

కలకత్తాలో రాయబారములు జరిగినపుడు ఫటా ఖైదీలునుగూడ వలసవలెనని కోరినదెను “ప్రస్తుత ప్రభుత్వము క్రింద సైనికశాఖలోగాని పరియోగాఖ్యలోగాని నుద్ద్యోగిగా నుండుట దైవమునకును మానవునకునుగూడ ద్రోహముచేయుటయే” యని చెప్పుట రాజభక్తి కాదందురని అజ్ఞోల్లంఘన రాహిత్యము తొలగుట కవకాశములేదని నేనడిగినను నెప్పిన విషయమునే మరియొకసారి చెప్పుచున్నాను.

సభ నాఅజ్ఞాతను వ్రాసికొనుటకు మాత్రమే.

నా అజ్ఞాతను వ్రాసికొనుటకు మాత్రమే దేశీయనాయకులసభ జరుగవలెనని నేను కోరినది నా కీదోషము నాకోపించుటచే ప్రభుత్వమువారు నాకు ప్రహరము అన్వాయముచేసిరి. ఖిలాఫతు పంజాబు స్వరాజ్య సమస్యలకు సంబంధించిన కోరికలు ఉచితములును సహాయకములును కావని నాకక్కలైన నచ్చుకొన్నవో నాతల్లిను నేను దిద్దుకొందును.

నా లేఖలోని కోరికలు రాజప్రతినిధికి నేను వ్రాసిన లేఖలోని కోరికలు కార్యసంఘమువారి కోరికలతో సోల్పి చూచిన చాలతక్కువ యని యే నాయభిప్రాయము. కానలయు నని ప్రజలూ జ్ఞోల్లంఘన మొనరించు ప్రయత్నమునందలను పూర్తిగా మేము నిలిపివేయు వచ్చెదని క్రొత్తముతో చూచిన నిర్బంధవిధానమును నిలుపవలెను. ఆశా సహములక్రింద క్షేంపబడిన వారి నందరిని వదలవలెను. ప్రభుత్వసాక్షిత్వమును ప్రకటించవలెనని మాత్రమే నేను కోరినది. దేశీయనాయకులసమావేశము జరుగవలెనని కార్యసంఘమువారు కోరిరి. నేనావిషయమును కోరలేదు. దేశమున చార్జన్య రాహిత్యభావము పూర్తిగా తొలగినదేగాని క్రమశిక్షతో గూడిన శక్తి జనింపనేరదు. అశక్తి జనించిన గాని భరతఖండము తనయభీష్టమును నెరవేర్చు కొనజాలదు. కాననే నిర్బంధవిధానములు విరమించవలెనని నేను కోరితిని. పిమ్మట అధిక సమగ్రమగు కట్టుబాటును, నిర్మాణమును గూర్చి గట్టిప్రయత్నము జరుగవలెను. పెక్కువి పట్టులతో గూడిన సమస్తి అజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించుట లేక ప్రజలలోనరించు న్యాయబద్ధములగు వనలకు గూడ అక్రమముగ నిర్బంధమునకు పాలుగుట నను రెండు మార్గము లెపుడు దేశీయుల నెమర్కొనియున్నవి. న్యాయశాస్త్ర మను విషమిద దేశమునం దంతటను సోప్తు ను దోచుకొనుటయు నిరహరాధులను బాధించుటయు జరుగుచుండ దానిని నివారించుటకు గట్టిప్రయత్నము చేయకుండ ముందేవో యుగద్రవములు కలుగునను భీతిచే అత్యంతము గలవా రెవ్వరును గూడ చేతులు కట్టుకొని కూర్చుంటుంటారు నేను తలంచెదను, అని మహాత్ముడు బాన్స్లోలినుండి 7 వ తేదీని పత్రికలకు వ్రాసెను.

అహమ్మదాబాదు సూరతు మ్యూనిసిపలు

సంఘముల రద్దీపరచుట.

అహమ్మదాబాదు సంఘమును రెండేళ్లదాని నూతన సంఘమును మూడేళ్లదాని నెలకేతునకుట బొంబాయి ప్రభుత్వము (ప్రజాసభ శాఖ) నాకు నిశ్చయించిరి. - నాను దాదాదు సంఘమువారు ప్రాథమికసాతకాలము పోషించి విధిని పట్టుదలతో నుల్లంఘించిరి. ప్రభుత్వమువారి యుత్తరువులను నిరాకరించి తన ఆధికారమును దుర్వినియోగము చేసిరి సూరతు సంఘమువారు ప్రాథమికసాతకాలము పోషింపబడుటయేగాక ఆపారకాలము ఆపాదించబడిన యొకసంఘమునకు వశమని ఆసంఘమునకు 40 నేలరూపాయల నొసంగి ప్రభుత్వాజ్ఞల నుల్లంఘించి తన ఆధికారమును దుర్వినియోగము చేసిని ప్రభుత్వమువారు ప్రకటించిరి.

బరోచి ఖిలాఫతు కార్యదర్శికి శిక్ష.

బరోచి ఖిలాఫతుసంఘ కార్యదర్శి పిట్టికొయి పీరు భాయిగారు సభ్యులమునకు పూచీకత్తు భయ్యకరముగ నాకే సంకల్పము కలిగెను నేయుండెను.

అనందతాలూకా భూమినిచ్చు వనూలు

అనందతాలూకాలో మూలము కావలసిన భూమినిచ్చు లో 100 కి 98 చొప్పున యివ్వవలెనని కోరబడినది. కైరాట్లలోని అనంద తాలూకాగూడ పన్నుల నిరాకరణమును ప్రారంభించుట కనుకూల మగు ప్రదేశమని అసహాయవాదులు యించి యున్నారు.

సంయుక్త రాష్ట్రములు

చారిత్రాత్మక గలభా

గౌరవపూర్వక విలేజ్ అలహాబాదు లీడర్ పత్రికకు పంపిన లేఖనా 18వ తేదీన చారిత్రాత్మక గలభా నెల కోనినది. బహుశా దుకాణము లన్నియును మూయబడినవి. ఇంతవరకు 50 మందిని పట్టుకొనిరి. ఇంకను చాలమందిని పట్టుకొందురు. వెళ్ళుతుంటున్నవారు యావస్థయియు ఆలంబిద్దలతో గుడి పారిపోయిరి.

నాయకులు పార్లమెంటును నిరసించుట

వారిస్టరు అమోఘ్యదాసు, సయ్యదు మహమ్మదు సుఖాముల్లా (మండల కార్యదర్శి సుఖాభ్యుదయ) గార్లును గుర్ఖావధులను నాయకులు జైల్దార్లు విషయముల నన్నిటిని ప్రకటించిరి. ఈ దౌర్జన్యకృత్యములను ఘాతుకరూపమున ప్రకటించుట ప్రాణముతోన్న మానవులను మంటలలో బదలెడి మామూలుగాను ఎవ్వరును సహించజాలరు. దౌర్జన్యకృత్యా హిత్యకరమును బూనినవార మని చెప్పకొనుచు వ్యాయాసములయందును నుద్యోగులందును ప్రజలకు గౌరవము పూర్తిగా తొలగించు సంకల్పముతో నుడకన్యకామయగల పాపరజులకు కొండకు చేసిన బోధనలనునే యిట్టి ఘోరములు జరిగెను. దేశ మెట్టి ప్రబలిపత్తునకు పాల్పడియున్నదో యిది సరకు గుర్తించుకొనుట వేరేము లోకమైన గుర్తించెదమని నమ్మెదము" అని నాయకులు వ్రాసిరి. ఈ దారుణకృత్యముల వలన కార్యకర్తల సంఘాభ్యుదయ మాస్త్రి సుఖాముల్లాగారి మనసు పూర్తిగా చెదరిపోయినది. సంయుక్త రాష్ట్రములలో ఆజ్ఞోల్లంఘనమును ప్రారంభించవద్దు. ముఖ్యముగా ఘోరకృత్తుల మండలమున ప్రారంభించరాదని మాస్త్రిగారు మహాత్ములకును నాకేం అజ్ఞానభావగారిని తంజివార్లను పంపిరి.

ఫిబ్రవరి

ఇండియా ప్రభుత్వము-అల్లావుద్దీన్ మహారాజు

ఫిబ్రవరి 9వ తేదీన వుహారా గలభా నడండుటకు సేనలను పంపి సహాయము చేసినందులకు యిండియా దౌత్యమువారు అల్లావుద్దీన్ మహారాజుగారి నభినందించిరి.

రిడింగు ప్రభుత్వ మాంటాగూ గార్లు

ఫిబ్రవరి ప్రాయములు

మదరాసు మెయిలు పత్రిక

ఇండియానుండి మాంటాగూ గారికి రాజ్యపతినీధి రిడింగు ప్రభుత్వమును అభిప్రాయభేదము కలిగినది. వారిద్దరు ఒకటిపట్టు దలలతో నున్నారని యిండియా పత్రికలలో చర్చించుటలో యిండియాను లేదని నిరూపింపబడినది. తంజివార్ల వచ్చినది.

నిర్బంధ శాసనముల రద్దుపరచుట

శివతొలను వదలుట

దేశీయ నాయకుల సమావేశము

"దేశీయ నాయకుల సమావేశము జరుగుట కింకను అవకాశము తొలగలేదు. యవరాజుగారు యూనెల 14 వ తేదీన ఢిల్లీనగరమునకు వెళ్ళినపుడు జరుగుచున్నారో రాజకీయశివతొలను వదలుట నిర్బంధ శాసనముల రద్దుపరచుటను ప్రకటనము చేయబడునని నమ్మక మొనపార్చి మాకు తెలిసిన"దని బొంబాయిలో గుజరాతిభాషలో ప్రకటించబడుచున్న సంధ్యా వర్తమాన అనుదినపత్రిక ప్రకటించినదని జట్టిసుప్రతిక నుడువుచున్నది.

19-2-22 తేదీన లక్ష్మవరం బోర్డు హిందూ యెల మెంటరి స్కూలులో "చింతపూడి రేంజీ ప్రారంభోపాధ్యాయుడు ప్రభుత్వ సమావేశము" జరుపబడును, గాన సదరు తేదీనాటికి చింతపూడి రేంజీలోని బోర్డు, హిందూ, మదమ, మహమ్మదీయ, రిజర్వు, మిషనుపాఠశాలలోని యువపాఠ్యము లందఱు రాప్రార్థకులు. పబ్లికలకు భోజన గదు పాఠశాలలు భవనములు—పుల్లభాట్ల వెంకట సుబ్బారావు.

సత్యవల్లితాలూకా పొలుకుపాడు ఆంగ్లానుచుననబు కోనూరి సోపానపాదగారు తమపనికి రూజీనామానిచ్చిరి.

ప్రభావపత్రిక మానవత్వపుకేసు అక్కిలను లక్ష్మోజ్జ్వల జట్టిగారు డిస్మిస్ చేసిరి.

విదేశ వార్తలు

ఆంగ్ల పార్లమెంటు

సార్వభౌముని ప్రసంగము

డిసెంబరు 7:—పార్లమెంటును తెరచునమయమున జార్జి సార్వభౌమును ముఖ్యమంత్రియగు నిట్టు నుడిచెను:—వాషింగ్టను సమావేశము భావి అంతర్జాతీయ సంబంధబాంధవ్యములకు శుభకుసుమని సార్వభౌముడునుడిచెను.

ప్రభుత్వమువారు, సమీప ప్రాంతములను పరిష్కరించుటకు ప్రయత్నించు మండెదరు. విత్తమండలి, రాబోవు పర్యాయము పారసునందు సమావేశమైనపుడు, అన్ని పక్షముల వారికిని గౌరవకరముగ నీసమస్యనుపరిష్కరింతురని తెలచెదను.

రాబోవు సంవత్సరమున ప్రభుత్వవ్యయము సాధ్యమైనంతవరకు తగ్గించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రయత్నించెదరు. పౌరులపైన్న వ్యయభారమును ప్రభుత్వవ్యయములు ప్రజాశాంతియు మున్నగు వానికి అవసరమగుసంకపరకు తగ్గించెదరు.

వివిధ స్వతంత్ర రాష్ట్రములు ఆంగ్ల సామ్రాజ్య భాగస్వామ్య జేర్చుకొను సమయమునకు ప్రపంచమంతయు నెదురుచూచుచున్నది. వివిధ యెడలబడిక నమలులో పెట్టుట కవకాశములగు సాధనములను విచారించుటకు త్వరతోనే పార్లమెంటువాని ప్రభుత్వమువారు కోరెదరు. ఇండిమిటీ బిల్లును బకదాను ప్రవేశపెట్టెదరు.

అంతర్జాతీయ పోటీలను అనుమానములను పోగొట్టుటయు ప్రపంచమునందంతటను వర్తక స్థితిని సరిజేయుటయు మాత్రమే కార్యక సమస్యను పరిష్కరించుటకు మార్గము జెనోవా సమావేశము చాల యూరపు సమస్యలను నిర్వాహకముగ పరిష్కరించును. యూరపు ఆర్థిక పునర్నిర్మాణమునకు అవసరములగు విషయములను వారు పరిష్కరింతురని నమ్మెదను.

ప్రభుల సభాసంస్కరణమునకు రెండుసభలకును గల సంబంధములు నిర్ణయించుటకును సలహాలు పార్లమెంటువారికి నివేదించబడును.

అంతర్జాతీయ వ్యాపారసంఘ నిర్మాణమున కొకబిల్లు ప్రవేశపెట్టబడును. ఇందువలన సామ్రాజ్య వివిధభాగములందు సహకారాభివృద్ధి వలసపోవుట, వ్యయమును తగ్గించుట మున్నగు కార్యముల సాధించుటయందు ప్రభుత్వమువారికి కీ పీలు గలుగును.

రాజవత్తినిధి—మాంటాగూ

అభిప్రాయ భేదములు.

ఫిబ్రవరి 8:—భారత రాజ్యపతినీధిగారిని మాంటాగూగారిని తీవ్ర అభిప్రాయభేదములు గలిగెనని దెలియుచున్నది. వాషింగ్టనుసభ.

అధ్యక్షుల ముగింపు ఉపన్యాసము

ఫిబ్రవరి 8:—వాషింగ్టను సభ ముగించు సందర్భమున హార్డింగ్ అధ్యక్షుని యుపన్యాసమును సభికులు మధ్యమధ్య కాలాభివృద్ధిగా చుర్రేక వినిరి. అత్యంత ప్రాచ్య సమస్య పరిష్కరించబడునందులకు అధ్యక్షుడు తమ సంతకమును తెలిపెను. ఈ సమస్యతో నమెరికాలోకి ప్రత్యేక సంబంధము లేదనియు ప్రపంచమంతటితో గలది ఈ యెడలబడికకు తీవ్రమైనవారు సంతసించి గని వాడుదలెడిరి. ఈ సమావేశ మొక్కటితోనే ముగించలేదనియు ఇకమీద నిట్టి సమావేశములు చాల జరుగుననియు నాయన దెలిపెను.

సభ ముగింపబడెను.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు

బాల్కన్ గారును మరినలుగు బ్రిటిషు ప్రతినిధులును ఆంగ్ల దేశమునకు వెడలిరి.

కాశ్మీరు

కాశ్మీరు తన తెల్లతలపాగాతో, అధినివేశ ప్రతినిధులతో గలసి యెడలబడిక పత్రముపై సంతకము జేయుటకు అధ్యక్షుని సహించినపుడు ధూపము లాశ్చర్యము నందిరి.

హంటంగు బడింబడిక

వాషింగ్టనునందు బ్రిటిషు ప్రతినిధులు వాషింగ్టనును వైరావారి కిచ్చుటకు సమ్మతించినందులకును, హంటంగు సమస్యయందు బ్రిటిషువారు వైరావారియెడల గన్పరచిన మైత్రికిని మారుగ బ్రిటిషు అధికారులకు వైరావాయవారి తమ ప్రభుత్వము తెరపున కృతజ్ఞతను తెలిపెను.

క్రొత్త పోపు

క్రొత్త పోపుగారిని రోమునందు ప్రజలు తానాముతో నావ్వనించిరి. పోపుగారి పట్టాభిషేక తీర్మానము ఫిబ్రవరి 12 వ తేదీన జరుగును.

కార్డినలు గెస్టాగిగారు తిరిగి పోపునకు కార్యదర్శినియమింపబడిరి.

దక్షిణాఫ్రికాయందు 8000 మంది సమ్మదాడులు ప్రభావభుత్వము కావలయునని తీర్మానించిరి.

నిర్బంధ వివాదము

ఫిబ్రవరి 8:—ఆల్బర్టు మంత్రివర్గము లండనునందీని మున సమావేశమాయెను. ఈ తీర్మానము నిర్బంధ ప్రభుత్వమును పన్నవరము సమ్మతించి నదియందు మార్పుకొనిన దన్న ఇంగ్లీషు విభముగా 1920 సం॥ మున నిర్ణయించబడిన సరిహద్దులందు మార్పులు గలిగింపరాదనియు అట్లు గావించినయెడల ఆల్బర్టు రాష్ట్ర పోపునందనియు, క్రెయిగుగారు లాయడుబార్ గారికి లేఖ వ్రాసెను. 1921 సం॥ జూలై 20 వ తేదీన లాయడుబార్ గారు డివెలరాగారికి వ్రాసిన లేఖయందు "ఆల్బర్టువారి సమ్మతిలేకుండ వారికుక్కల సేమాత్రము మార్పుపడరా"దని వ్రాసి యుండెదనియు ఆ వాగ్దానమును నిలుపుకొనవలయు ననియు క్రెయిగుగారు వ్రాసిరి.

భారత ఆశాంతి

విద్యుత్ గగము నందు భారతవర్గ సమస్యపై ఆంగ్లవర్తకుల దృష్టితో మాటలాడుచు కిర్కప్రెస్టన్ గారు ఇట్లు నుడిచిరి:—నార్త క్షిప్రు ప్రభువు లేఖయందు దెలిపిన విషయములతో నేనేకీ భవించెదను. తురుష్క-సంధి ఇంకను గావించబడక వుటపోయే భారతమహమ్మదీయ ఆశాంతికి కారణమని నాదృష్టానుకూలము.

ఇటలీ మంత్రివర్గము

ప్రభుత్వాభ్యుదయము డెనికోలాగారు క్రొత్త మంత్రివర్గమునేర్పాటు 1 జేయుటకు నియమింపబడిరి. ఈ మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయుటకు నియమింపబడిరి. ఈ మంత్రివర్గము ప్రజాస్వామ్య ఆశయములను దెలుపుచుండు ననియు సోషలిస్టుపక్షమునుగూడ వీరు తమలో కలుపుకొందుగని యెంచుచున్నారు.

పర్షియా తిరుగుబాటు.

ఫిబ్రవరి 8:—ఆఫ్రికా గవర్నరు జనరలుగా రగు ముఖు బర్నసుల్తానేగారు వెంటనే ఔహరమునకు రావలయునని యాజ్ఞాపించబడిరి. యుద్ధాంగమంత్రిగారు తాత్కాలిక గవర్నరుగ నియమింపబడిన ఇకబత్ ఊల్ ముల్లుగారి యాజ్ఞల ననుసరించు చుండవలెనని కోసకులకు రంజి నంపెను.

సుజ్ బల్లనుండి టూబ్రిజు మీదికి వైస్రము వెడలు చుండెను. ఈ తీర్మానమును ఫ్రెలువే, తంతి వ్యాపారములకు నిరోధము గలిగింప బడెను.

తిరుగుబాటుదారుల జయము.

ఫిబ్రవరి 7:—క్రొత్త గవర్నరు జనరలుగారు టూబ్రిజు నందు ఇరుపక్షములవారిని సమాధాన పరుపలేక పోయిరి. పట్టుటకున కొనక్కలు కలుముఖములను ముట్టడింపబడిరి. పట్టుటకున తిరుగుబాటుదారులవశమున నుండెను. తంజివార్ల తీగలు తెగగొట్టుబడిన యుద్ధాంగమంత్రి వైస్రముల నచ్చటికంపు చుండెను. టూబ్రిజునందు లాశాటిఖాను యధికారమున సమాచారములను రహదారియు సాగుచుండెను. ప్రభుత్వ విరుపక్షములను కొంతింప జేను నెట్లించు చుండెను. కాని ఇరుపక్షములును సన్నాహము లొనర్చు చుండెను. స్థితి విషమముగ నున్నది.

యుద్ధసమయమున ఈ రాకునందు నిర్మింప బడిన రైలు రహదారులను ఆప్రభుత్వమువారి కిచ్చి వేయవలెనని యొచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు వానిని ఎవరికైన గుత్తకిచ్చెదరు.

శూర్యుఇండియా రైల్వే పనివారిసమ్మె అంశ మొందలేదు. టండ్రపనివారిపట్ల సానుభూతి కనుపరచుచు అలబాహాదు నందలి పనివారు సమ్మెకట్టిరి. పోలీసువారు స్టేషను పారావేయుచున్నారు.

బాలభారతి సమాజమువారు జైలరాడ మైలవరం పోలులో

కనివారం - చూడతగిన నాటిక రాత్రి నడే.

11-2-22 సారంగధర నాటకము ప్రదర్శింతురు.

కె. పట్టాభి రామయ్య, మేనేజరు.

ఒక్క కైస్తవ మత బోధకుని

సిద్ధాంతములు

మో. క. గంధీగారికి

అయ్యా! తాను భారతదేశములో చేయుచున్న ప్రచారఫలితమును కొద్దిదినముల క్రిందటివరకు నేను చదివిచూచి యుండలేదు. మద్రాసుకు యావరాజు విచ్చేసిన జనవరి 18 వ తేదీన బొబ్బిటపునులో నేను బండిలో పోవుచుండగా నొకపోకి రీలగుంపు 'గంధీజీ' యని కేకలు వేయుచు వాబండిని చుట్టి వేసి రాళ్ళు, పెంకులు, దుమ్మునామిద విసముండుట పోకొద్దని యాజ్ఞాపించిరి. నాబండిలోనున్నవారందరినీ నెత్తుకపోయిరి. నా లాంటివారందరినీ దానినిలవగాని నాకిచ్చివేయడమిదియొక్క అభ్యుక్తుడైన సింగార వేలగారిద్యారాను ప్రజలకు శోరితిని. కాని లాభము లేకపోయెను. నేనొందిన యవస్థనే పలువురితరుల నుభ విందిరి. కొందరింతకంటె, నెక్కు దనుభవించిరి. చాచుద్యవ్వము చేత కఠోరమున దెప్పితగులకుండ తప్పించుకొనగలిగిరి. చెన్న పురిలో జరిగిన వృత్తాంతము లెవరో యొకరి యధికారము క్రింద జరిగెనుగాని యిత్రులతో జరిగెను లేకున్నయెడల యంతకంటె సద్ధికముగ నుండెడిది. నాయనభవమువలన కొన్ని సంవత్సరముల గ్రహించితిని. అది మికు తెలియజేయజోరుచున్నాను.

భారతదేశమునకు పోవేయుచున్నవారి మీరు వెల్లడిచేయుచున్నారు. నావంటి క్రైస్తవ మత బోధకులు, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారును, ఇంగ్లాండునుండియు నిట్లే వెల్లడిచేయుచున్నారు. అయితే వీరివిషయములో గత కాలములో, కేశ మునకును ప్రజలకును గలిగిన లాభముల నేకములు పొట్టుటల పు. ఇప్పటికిని వీరు చాలలాభములను చేయుచున్నారు. వీని వివరములు మోక్షమును దువనగము.

మీరు చేసిన దానిలోని జమైన్ యభివృద్ధియే మైననున్న దానిని యును గుచున్నాను. ఎక్కడదైన నొక్కొక్కటివలన యుండెడి హాటులందు రెండు పోచలు పెరుగునట్లు చేసితిరి? రాజోపు కాలములో నేమి చేయవలెనని సమకట్టియున్నాను? ఇంతవరకు మీరు అల్లరులకు మాత్రము కాకులుగ నున్నాను. పంజాబు అల్లరులకు మీరే కాలకులు. పరస్పరము కారు. మహాద్వీపములలో భిలాభతు అన్యాయముల విషయమై యుద్దేశములు కలిగించినది మీరే. అన్యాయమైనను న్యాయమైనను కలలాభతు విషయములో భారతదేశముగాని ప్రజలుగాని, ప్రభుత్వము వారు గాని చేయలేక న దెద్దియు లేదు. చేయగోరుటయును లేదు. అది సంపూర్ణ భారతదేశమధ్య. మీరు స్వరాజ్యము తీసుకవేరని ప్రగల్భమును పలుకుచున్నారేగాని, యనాపరణ యుక్తములయిన ఖద్దరు, రాట్నములు తెక్కు స్వరాజ్యమును చేయవలసినదెద్దియు మీరు న్నడయించి యుండలేదు. ఖద్దరు, రాట్నములు పిల్లలాడుకొనవలసిన విషయములు గాని ఒక్కొక్కటివలనను లాభము కలిగింపవలసినది గావు స్వరాజ్యము యెట్లువచ్చునని మీరు యుద్దేశము. తద్వార్యతలను స్వీకరించుటకు మిమ్మునుగాని యితరులను గాని మీరు సంసిద్ధము చేయుచున్నారా? ఆచరణయుక్తములయిన యేర్పాటు లేకుండున చేయుచున్నారా? ఏట్లో తెలియకుండ నేమో జరుగునని చెప్పుచున్నారు. ఇదియన్నియు సర్థములేని ప్రగల్భములు.

మీరు చరిత్రముల సర్వసింది వివిధప్రజలెట్లు వృద్ధిలోనికి వచ్చినదియు గ్రహించితిరా? అభివృద్ధి యెప్పుడును క్రమముగ అంచెలగను కలుగును గాని విప్లవము చేతను, భ్రష్టము చేయుటచేతను కాదని మీరు గ్రహించితిరా? భగవంతుని వృద్ధిలోనే ప్రదర్శించునో తెలియునా? వృత్తులు, జంతులు క్రమముగ పెంబుగనేగాని ఒకతూరిగా తలెక్రిందుగావు. మీరు ఆకాశము వంకచూచి నక్షత్రముల చలనమును పరీక్షించితిరా? తొందరగ పుగెత్తునట్లు పడునది పడిపోయి యంతమొందును. యుగాంతములవరకు నుండు సూర్యమండలములు మొదలైనవి చలించునట్లు పడును. ఉదయ మగువరకు నిలువ గలిగిరా? తలుపు తెఱచిన లోనికి వెలుతులు వచ్చునట్లువలె కాంతి చచ్చునా? పర్వత మెక్కువలకు కప్పముతో క్రమముగ నేక మెట్లెక్కువలెను. కాని యెక్కడనుండి క్రిందికి కావలసిన యెడల కొంచెము చుమికియెడల నిమనములో భూమిచేరును. గంధీగారు! ఆలోచింపుడు. బాగుగ నాలోచింపుడు.

మీరును యితరులవలె భారతదేశమునునే కోరుచున్నారని నమ్ముచునుగాని మీరప్పుడు తీసికొనిన మార్గము సరియైనదికాదు. భారతదేశము స్వరాజ్యమున కర్హులుగ కట్టు పెంబుగవలెనుగాని తయారుచేయటకు వీలులేదు. పెంబుగట యిదివరకునుండి జరుగుచునే యున్నది. బ్రిటిషు ప్రజలను ప్రభుత్వమువారును యితరులకు సహాయము చేయుచున్నారు. చిరకాల భాగము వారి భుజముల నుండి తొలగినప్పుడు సంతసించెదరు. స్వరాజ్యము కావలెనని మీరు చేయుచున్న యత్నముల ఫలితము లిప్పుటికి కలిగినవి చూచినను మీరు తప్పు త్రోవ ను పట్టి రని గ్రహించవలసియుండును. పంజాబు, బొ.బాయి, చెన్నపురి, మలబారులలో మీరు కలిగించినయల్లరులు, దొంగిలు, దోపిడీలు, క్రాంత్యులు, హత్యలు దహనములు మొదలైనవన్నిటివలన మోక్షములతెచ్చి తప్పు మార్గమును పట్టితినిని గ్రహించియుండవలసింది. ఇంకా కన్నులు తెఱవరేమి? మీరాధీనములో నుండుకొనబాలని యల్లరులకు బంబులదో దీయుచున్నారు. వాని నెడగ దొక్కల చురుగ్గా తొలగి పనిచేయుటకు నిరాకరించుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యము కావలెనని మీరు కోరుచున్నారేగాని దాని నుపయోగించుటకు మీరు చేకూర్చినది మీ కృత్యముల వలన రుజువుచున్నది. ఓ మహాత్మా! మీరు నిజముగ మహాత్ములే యగుపడుచు నెవరకు మగలుడు. ఆత్మత్యాగము, ఉత్సాహము, అన్యోన్య సహకారము అను సూటిమార్గము ప్రవేశింపుడు. ఊరక కేకలుపెట్టి జెండా తెగజేరట మానుడు. మీరు తలపరేక్షించి నిజమైన మంచి కార్యముచేయుడు. స్వాధ్యాయపూర్వకముగను స్వాగత్యాగముతోను యితరుల సంపూర్ణ నైవ మందించే ప్రయత్నించుటను వెక్కిరించుటతో కాలము నడపకడు.

చెన్నపురి. విభేయదా,
20.1.22 జి. మోన్. మెక్ కలేరు.

ఈపత్రికలో నీచర్చ ప్రకటింపబడిన అంగ్లేయ ప్రతి రెండుబాబులకు, ఈబాబుకును సరిపోయినది. వాదద్వగుడ క్రైస్తవ మత బోధకులే మాక్ఫలేసుగారు ఉద్యమమును సరిగ్రహించలేదని శుభ్రమున తేలుచున్నది. స్వ్యాపజలకు మతబోధకుడగువాడ, ఒకటి రెండు ప్రత్యేకవిషయములు తీసికొని వానిపై సిద్ధాంతములు నిర్మించుచుండు ప్రమాదకరమని గ్రహించవలెను మాక్ఫలేసుగారిని కొట్టి లాంటరు దొంగిలించుటలో చెన్నపురిగుంపు పీకివారుగ చరించి రనుట సర్వము. ఈకెట్టిని జ్ఞానముగలవా రెల్లరు నిందించిరి. ఇది యుద్ద్యమమునకు సప్తము కలిగించెని యెల్లరు నొప్పుకొనుచున్నారు. వీలవలెనునై నాధారపడియున్న యుక్తమునకు సానుభూతిమాపు సుద్దేశముతో దౌర్జన్యము గావించిరి.

కాని బొంబాయి మద్రాసులలో జరిగిన వృత్తాంతములు ప్రపంచవారిములో నూతనవృత్తాంతములలో బొంబాయి నెట్టి తలముగ జరిగియుండలేదా? ఆంగ్లేయదేశమునను, స్వాట్లండునందు నెట్టి తివ్రతగి జరిగియుండలేదా? ఆగ్రహావేశులయిన జన సమాచారులు బొంబాయి మద్రాసులలోవలె గాదా కోపము వెల్లడిచేయుదురు? బొ.బాయి, చెన్నపట్నములలోకంటె విధ్వాంకుల నెక్కువ యల్లరులు జరు లేదా? వారిపోకీరీకము చేతనే నాగు దాదాపు స్వరాజ్యముగ బడయలేదా?

బొంబాయి, చెన్నపురి యందు జరిగిన యల్లరులను నేనును ఖండింతునుగాని యుద్దేశము వేరు విధ్వాంకువారి యల్లరులనుగాడ నేను ద్వేషింతును కాక విధ్వాంకు యల్లరులకును బొంబాయి చెన్నపురియందు జరిగినవానిని భేదమున్నది విధ్వాంకువారు ఆచరణయుక్తమును నిష్కళంకముగను చరించిరి. విధ్వాంకునికి కృతీరేకము కాదు గాన నవట నూనడముయిను. తమయుద్దేశమును వారు కప్పిపుచ్చలేదు గాన వారు నిష్కళంకముగ వివరించిరి. భారతీయ పోకీరీకము అనాచరణీయము, కళంకము నైయున్నది. పోకీరీ తనము భారతీయునకు సరిపడదు గాన నదియనాచరణీయము. భారతీయోద్యమము అనచరము చేతనయినప్పటికిని సంపూర్ణ దౌర్జన్యహితముగ నుండునని ప్రకటింపబడినది. పోకీరీతనము కళంకము. దౌర్జన్యహితముగ నుండునని వానిని యనచరణీయవాదులు కనిలంపరాదు.

కాని మాక్ఫలేసుగారు చెన్నపురి యల్లరులమాది భయమొంది ఆకారణముచేత భారతదేశము స్వరాజ్యమున కనర్హులయియున్నదని తలంచుచున్నారు. ప్రస్తుత మున్న సమస్యక ద్రోహపుష్టికంటె పోకీరీతనయియును మందిదేనని నాయుద్దేశము ఏదియెట్లును యాధితిని మాత్ర మంతమొందింపవలెను. అయితే ప్రస్తుత నాయకులు దౌర్జన్య సహితఉద్యమమును నడువ

బాలరు వీరిలో చాలమంది వీని కిచ్చగింపరు. కత్తియును లేని. ఉద్యమమును దౌర్జన్యహితముగ నుండుటకు బ్రహ్మప్రయత్నములు చేయుచున్నారు.

ప్రస్తుత ప్రభుత్వమువలన భారతదేశమునకు చాలలాభము కలిగినదని మాక్ఫలేసుగారు సంతోషించు చున్నారు. కాని మొత్తముమీద భారతదేశమునకు నైతిక, భౌతిక, రాజకీయ చెలువులేకలిగెనని నాయభిప్రాయము. పూర్వకాలముకంటె ప్రజలలోనిప్పుడు నీతితత్పరగ నున్నది. ప్రస్తుతమువారి దుర్మితి నాగరికమయినది గాన కనబడుటలేదు. అందుచేత ఎక్కువ ప్రమాదకరము. పూర్వముకంటె విప్లవకు దరిద్రము యెక్కువగ నున్నది. రాజకీయములందా, ప్రజలు తమ ప్రాంత్యమును గ్రహించలేనంతగా నభ్రంసకులయి పోయినారు.

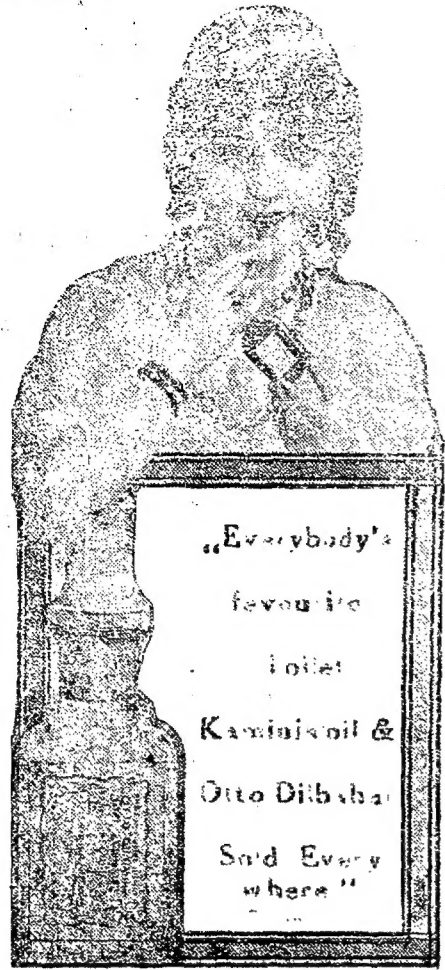
ఈయుద్యమ మేమి నిర్వహించిన దని మాక్ఫలేసుగారు కోరుచున్నారు. అది ప్రజల సమ్మతముగ మేల్కొల్పిలినది ప్రజల తిరుగు చూలువడకుట మానివేసి గాని యిప్పుడు ప్రతియంటు వేలకొలది గడుముల చూలుతీయుచున్నారు చేతితో నేసిన బట్టలు ధరించుట మాదిగాని యిప్పుడు వేలకొలది స్త్రీపురుషులు ఖద్దరు ధరించుచున్నారు. ఇంగుళన వేలకొలది స్వచాములలో యాకలిచే మాడవలసిన యవసరము లేకుండపోయినది స్వరాజ్య కనగా భవము, న్యాయము, పోలీసు, నైస్యములపై తమ కధికార ముండుట యని ప్రజలు గ్రహించిరి. పంజాబు ప్రజలునుమాన్వి భిలాభతు అన్యాయము తీరువకు కాంతి చే నూజాల దని గ్రహించిరి.

ప్రజలు క్రమము ను నభివృద్ధి నొందిరి. విప్లవముల మూలమునను నభివృద్ధి నొందిరి. రెండు ననమానమై యావశ్యకములే. స్వ్యాధ్యయిన నరణము ఉద్బాటున కలుగును గాన జన్మము తరువాత జరుగు విషయములు క్రమముగ కలుగును. ప్రాణము వృద్ధి నొందు తెలె యవసరమో మరణము నంటె యవసరము. దేవుడు ప్రపంచములో నెన్నడు కనవలసంత విప్లవకారుడు అంత విప్లవకారు డొక పుట్టుట ఆయన జలార్ధరములను కలిగించుచుండును. ఇంతవరకు నెక్కువగ నున్న పోటులందు తుపానులను కలిగించుచుండును. ఎంతోకప్పపడి జాగ్రత్తతో నిర్మించిన పర్వతములను పడగొట్టును. నేను ఆకాశమును పరీక్షి చేయుచును. అప్పుడు నాకాశ్యమము భయమును కలుగును. భారతదేశమునందును, ఆంగ్లేయదేశమునందుగాడ నీలమయిన ఆకాశమునందు మేఘములుగాడ వెంటనే చెదటిపోవుటను నేను చూచితిని. ఇది నాకాశ్యమము కలిగించినది. చరిత్రములందు క్రమముగ నభివృద్ధికంటె అభ్యర్థకరమయిన విప్లవములే యెక్కువకనబడును. ఆంగ్లేయదేశచరిత్రములోని విమరింత ఎక్కువ కనిపించును. మనుష్యులు నెమ్మది కప్పముతో పర్వతములెక్కుటయు చూచితిని నిమిషములో అత్యున్నత ప్రదేశములకెగురుట యచూచితిని లేఖరికి తెలియచేయుచున్నాను. భారతదేశమునకు స్వరాజ్యము జన్మహుక్కు. పోగొట్టికొనిన స్వాతంత్ర్యమును తిరిగి తెచ్చికొనవలసిన భారతదేశము ప్రయత్నముచేయుచున్నది. అట్ల చేయుటలో రిక్రమును తిరిగి నడుపుటగాక క్రొత్తచిత్రిముతయారుచేయవలెనని కోరుచున్నది. ఈ కార్యములో బొంబాయి, చెన్నపురి, మేలిగానులలోవలె చరిత్రమును తిరిగి ప్రదర్శించుటకు లోబడుచున్నది. మలబారు నీ యుద్యమముతోగలపగూడదు. స్వాతంత్ర్యము సగాత పులు గావించు స్వాతంత్ర్యము గూడ యుండును. లేఖరిని, ఆయన నలె కలంకు యితరులకును తెలిజేయడమేను, ఈయుద్యమ మెల్లరించుచును సుద్దేశముతో గూడియున్నదిగాని యెవ్వరి యందును దురుద్దేశముతో లేదు. ఈ సత్యము క్రమమున బయటపడగలదు. ప్రపంచదేవసమయములో నూతనజన్మము గలుగుచున్న దనుమాట మరలము. చూచి, నిదానించి ప్రార్థించు.

మో. క. గంధీ
(యంగుఇండియా)

బ్రిట్యాను పత్రికా బ్రాన్టీలలో వొకరగు జె. సి. బోను గారు ఇటీవల ముగించియుండిరి- వీరిసానమున జలంధరు వాస్తవ్యులగు బాకీపురు లైజా భాగముగాను బ్రాన్టీగా నియమింపబడిరి.

పాలెస్టైనును పరిపాలన బాగుండలేదనియు యూదుల కనుకూలముగను అరబ్బులకు ప్రతికూలముగను నున్నదని అరబ్బులొక రాజుబారమును అధినివేశరాజ్యకార్యాలయమున కంపిరి. పాలెస్టైనునందు బ్రిటిషు హాకమివనుక్రింద కానవచ్చు నేను రచెద మనియు అందు సభ్యులు కొంతవరకు ఎన్నుకొనబడుదనియు కొంతవరకు నియమింపబడుదనియు అధినివేశకార్యదస్య నూచించెను.

వెంటుకలే ఆందము.

రాలిపోకుండా, జాగ్రత్త!

వెంటుకలు దువ్వెత్తో పొడి రాకముననే త్వరపడును. పొడిచుట్టు మొదలు వెంటుకల వెంటుకలు పొడిపోవును. అంతరకు రావలసివచ్చును.

నేడే

కామినీయా నూనెను

వాడుట మొదలు పెట్టుడు.

ఇది రిజర్వు చేయబడినది.

కెంట్రుకల కట్టి రోగ మున్న న, రో మాంద్య మున్న న, యిది వివేకవధము.

కెంట్రుకలు చిట్లుట గాని, ఎడమ గాని యెండదు. మీ వెంటుకలు వరల యెప్పుటి మెత్తదనమును గల్గి వట్టు గల నెండి మెరయుచుండును.

ఈ రోజుననే దీనిని పరిశీలించి చూడుము. వెంటుకలు యెట్లు కృత్రిమముగా కలిపెట్టుదు. కామినీయా నూనె నిన్ను సర్వోత్కృష్టముగ జేయును. కల బాడ్డి 1 కి రు. 2-0-0. 2 కి రు. 4-0-0. ప్రత్యేకము అన్ని పోలీసులు ఈ ప్రకటన తెలుపబడిన ప్రకారము పరిశీలించుచున్నది.

ఇది మందు లెక్కగా రెండిరివద్దనున్న, నరకు లెక్కగా రెండిరు గూడ దొరకును, లేకున్న, పోలు యెట్లు:-

ఆంగ్లోయిండియన్ డ్రగ్స్ ఆండు కెమికలు కంపెనీ, 155 జమ్నామనీరు, బొంబాయి. (126)

మీకు నువ్వన ద్రవ్యము, లేక అల్లరు కావలసినప్పుడు "టటో దిల్ బహారు" ని వాడుము. ఇది రిజర్వు చేయబడినది. అత్యద్భుతమైన గుణముగలది. 1/2 టేబుల్ స్పూన్ 1-8 ధరి రు. 2-0-0. 1 ట్రాసు " " 0-12-0. 1/2 ట్రాసు " " 0-8-0. కొన్ని చుక్కలు చేతి కుచుల నందు చల్లిన మిక్కిలి నవనీకారమైన వాగున చుట్టుప్రక్కలకు వ్యాపించును.

ప్రదరాంతకము

శ్రీలవాలిటి సంజీవి

గుణము లేదని నిరూపించిన వారికి రు. 116 లు బహుమాన మొసంగబడును.

ఈ కాలము సంకంఠము వ్యాపించియుండు ప్రమాదమునకు (కుసుమకు) మా హనుభవమునం దివ్వలకు పరిష్కారముగా నొసంగిన నీ యాచార్యమును కొద్దివాగు నొప్పువాగు ఏమోగించుటకై సుపనున భరతు నిక్రియించుచున్నాము. 12 షేక్స్, కక్త, హరిద్ర (పసుపు) నీలసాగులను తమద్రవ్యములను నిశ్చేయముగా మదుర్చును. కల బాడ్డి 1 కి రు. 2-0-0 లు. తీసాలిచ్చులు ప్రత్యేకము. మా ఆశ్రవధ నిల యమునం దతిమాత్రము, తీయ, పప్పు, పక్షివాము, పీస పురాతన సుఖవ్యాధులు, మూలంధులు, అపస్మాములకు ప్రాచీన చికిత్స నొసంగబడును. వ్యాధి లక్షణముల తెలిసిగించిన బహుభముల పంపబడును.

Sole-Proprietor
Arsha Ayurvedic Pharmaceutical Stores,
COCANADA

మలయ పంధనము

గనేరియా

ఇది మలయ పంధనము కనుపానము. పిడికారితో పనిలేదు. ఎటువైతెలుపుచున్న, అను మూడు విధముల సెగరొనవలెను. మూడు పూటలలో పూర్ణము. శ్రీల వాలిటి వ్యాధులకు మిగిలిన ఇది రాజోధము. (1252) టేబుల్ స్పూన్ 1-8 కల 2-4-0. చందిసి (మలయపంధనము కనుపానము) టేబుల్ స్పూన్ 2-0-0.

శ్రీపాద వారి పంచాంగము

యెటువై సంకల్పన పంచాంగము అచ్చులో నున్నది. మా పంచాంగముయొక్క ఘటన అందము తెలిసినదే. 60 1-8 0-2-0; నాలుగు ప్రతులకు కట్టిన పి.పి. చేయదు. ఒకటి కావలయువారు 0-4-0 పోస్టుచీట్లు పంపవలెను. 12 ప్రతులకు ఒక ప్రతి ఉచితము. త్వరపడకున్న దొరకు. గంధర్వ ఫార్మసీ, రాయవరం, (గోదావరి).

ఇది చూడవద్దు

చూచినచో మరువనట్లు

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

(1045) ఇకప్పుడెక్కడా గురు

కలం పెగు

వ్యాధులకు ఇగత్రస్థిచందిన ఆయుర్వేదవివ్యవధములు

మా కలరా, ప్లేగుమందులకు ముఖ్య సాత్ర వ్యయము

20 వత్సరములుగ ఇండియా, బర్మా, సిల్కా, పరక మొదలగుచోట్ల అనేక నేల ప్రాణులను, కలరా, ప్లేగునుండి కాపాడుటయే

కలరా తెట్టు 1-8 రు. 1-2-0
ప్లేగు తెట్టు 1-8 రు. 2-2-0
ఇకప్పుడెక్కడా తెట్టు 1-8 రు. 1-12-0

క్యాబులగు ఉచితము. ప్యాకింగు పోస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆయుర్వేదాశ్రమం,

41 ఆచారప్పవీధి, జి. టి. మదరాసు.

Just Received! Good Quality!!

New Pattern Swiss Watches

స్విస్ లీవర్ వాచ్

ఈ చిత్రములో కనబడు (ఫ్లోవర్స్) గడియారములు ఇప్పుడే రప్పించబడినది. చిత్రపత్రంలోను (Flowers) వాణ్య మైన లీవర్ సామానులలోను బహు అందముగా తయారు చేయబడినది. సరి యగు గంటను చూపు మంచి గడియారము. హెచ్చు ధరల గడియారములకు లెక్కననుగా కనబడును. మేము భారీగా రప్పించి వుండుటచేత సులభక్రయమునకు విక్రయించెదము. గ్యాంటిఫికేషన్లను ముఖ్యముగా వ్యాపించును.

స్విస్ లీవర్ వాచ్ రూ. 5-0-0
ఇకతరఖం వెండిగడియారము రూ. 8-0-0

Apply to:
The City Watch Co.,
16, Tirupally street
MADRAS

సిటీ వాచ్ కంపెనీ
16 తిరుప్పళీవీధి
మదరాసు.

నీకు స్వరాజ్యము కావలెనా?

కావలసిన చో (8878)

"ఆలీ ప్రభృతుల నిర్బంధము"

(The Karschi Trial)

అను, దివ్యమైన నాటకమును వదుపుము. కల 0 10-0 మాత్రమే. (పోస్టల్ ప్రత్యేకము) స్వరాజ్య గ్రంథాలయము, మదరాసు.

కనాడ దినరవ్య

కత్తెలను రక్తమును క్షయమునకు పోగొట్టుటకు ఉపయోగపడును. ధర 1-10-0. ఇండియా సిల్కా నందు ఎచ్చటికైనా కనాడ దినరవ్య కులీనుగా వుండును. (2978)

నిరానము పి. డి. హిందూ

నెం 144 ఫనసాపాడి, బొంబాయి.

నకలవిద వ్యాధులకు

హిందూ దేశమునందు తయారైన నట్టియు, మిక్కిలి మేల్కట్టియు

హిందూ మకరద్వజమును వాడుడు

(ప్రస్తుతమున్న హిందూ బహుభములందు శ్రేష్ఠతమునైనది.)

ధనమిచ్చి కొనుటకు సాధ్యమైనది. మానవుడు చేయగలిగిన దానిలో శ్రేష్ఠమైనది.

తప్పక గుణమిచ్చును. ధర 8 మోతాదులు యు. 1, యు. 2, యు. 4. నమూనాలు, ఇందుకు సంబంధించిన క్యాటలాగు యినాముగా పంపబడును. (3398)

The Hindu Medicine Mfg Co.
Post Box 841 Calcutta.
(Special terms to the profession and trade men)

నవక కము (1842)

బంగారు, వెండి, రత్నము

ల నగలును, యితరవస్తువులును, వాపసు ఇచ్చినపుడు కొనిన వస్తువులను మరల పొందవలెను.

ఉమ్మడి - రాజ్య శిల్పి

గురుసామి శిల్పి కంపెనీ

25, చైనాబజార్ రోడ్, మదరాసు.

ఈ కళా వాణ్యముగాను పూర్వీకము చేయబడిన భూమిలో తయారుచేసిన ఇక్రయించుట పొందబడును. తయారుచేసిన భూమిలోని ఉచిత శిల్పము. అట్లుగా తయారుచేసిన యిక్రయించుట. ఒక పాటి అట్లుగా యిచ్చి వలెను తయారు చేసినది. చాలిమల సామాన్యము తెలిసికొనవచ్చును.